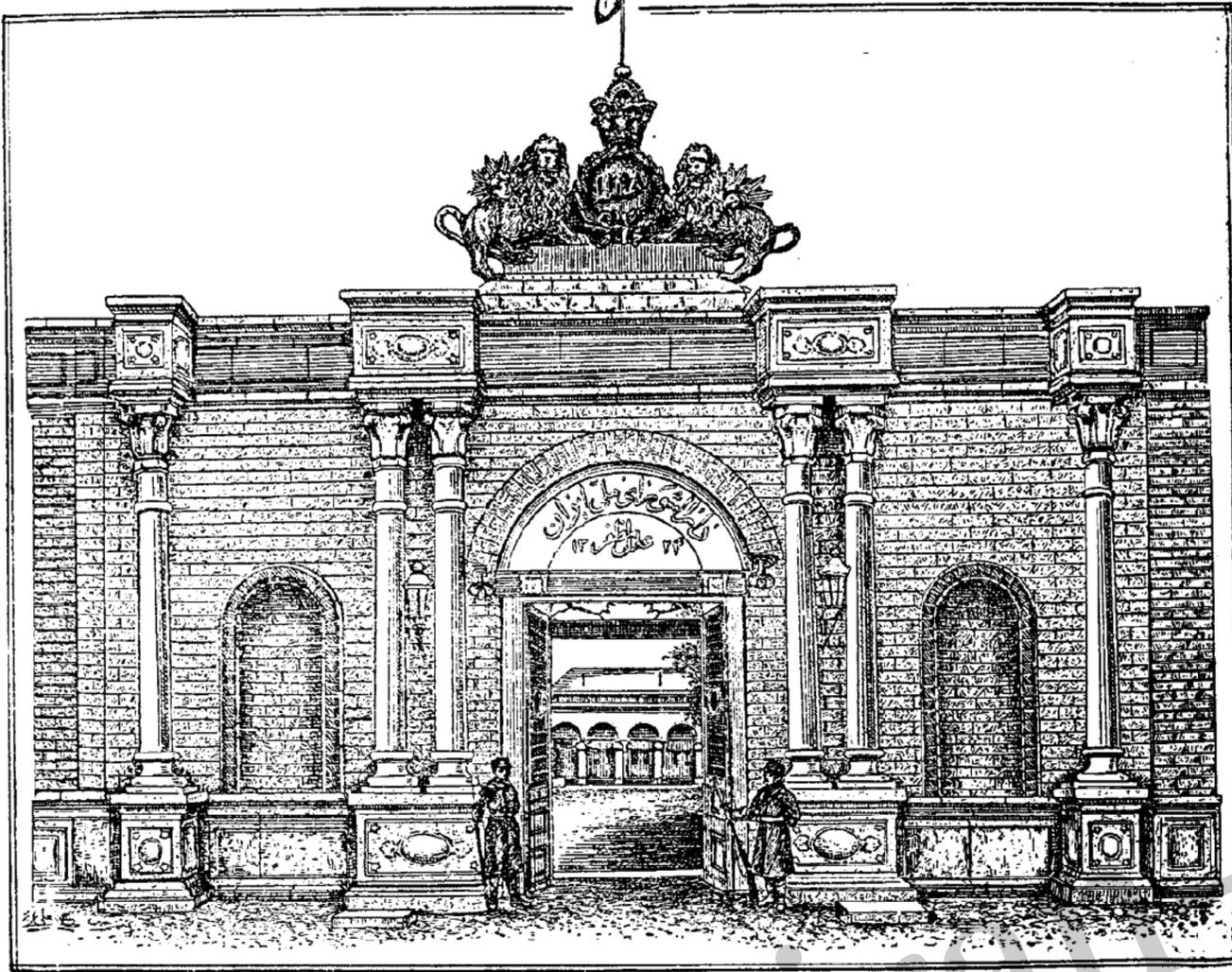


<p>جلسه ۸۳</p>	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	<p>شماره چهل و نهم</p>
<p>تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جلسه شنبه ۱۹ فروردین ماه ۱۳۰۶ مطابق ۶ شوال المکرم ۱۳۴۵</p>	<p>مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود ... پس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود. مطبعة مجلس</p>	<p>قیمه اشتراك داخله ایران سالیانه ده تومان خارجه « دوازده تومان قیمه تک شماره یک قران</p>

فهرست مندرجات

ردیف	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	انتخاب آقای دبا به نیابت ریاست مجلس شورای ملی	۹۴۲	۹۴۳
۲	انتخاب آقای بیات به نیابت ریاست مجلس شورای ملی	۹۴۳	۹۴۴
۳	انتخاب آقایان افخمی - امیر حسینخان ایلخان - بنی سلیمان - دیوان بیکی به منشی گری مجلس شورای ملی	۹۴۴	۹۴۵
۴	انتخاب آقایان ارباب کیخسرو - جلائی - حیدری بسمت مباشرت مجلس شورای ملی	۹۴۵	۹۴۷
۵	تصویب انعقاد جلسات مجلس چهار روز در هفته	۹۴۶	۹۴۷



مذاکرات مجلس دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس شنبه ۱۹ فروردین ماه ۱۳۰۶ مطابق ۶ شوال المکرم ۱۳۴۵

جلسه ۱۳

(مجلس دو ساعت و نیم قبل از ظهر
بریاست آقای پیرنیا تشکیل گردید)
(صورت مجلس پنجشنبه هفدهم فروردین
را آقای امیر نيمور قرائت نمودند)

غائبین جلسه ۱۷ فروردین ۱۳۰۶
غائبین با اجازه - آقایان: میرزا حسینخان موقر -
هاشم آقا ملک مدنی - سید ابراهیم ضیاء - حشمتی -
محمد آخوند - بالیزی - میرزا ابراهیم خان قوام -

محمدتقی خان اسعد - عباس میرزا - محمد هاشم میرزا افسر - میرزا محمدتقی بهار - حاج میرزا مرتضی - میرزا عبدالحسین - کازرونی غائبین بی اجازه - آقایان - محمد ولی خان اسدی - علی خان اعظمی - سید زین العابدین فومنی - میرزا بدالله خان نظامی - نوبخت - غلامحسین میرزا مسعود - حاج حسن آقا ملک - حاج غلامحسین ملک حاج آقا حسین -

دیر آمدگان بی اجازه - آقایان: شیروانی - حاج میرزا حبیب الله امین - امام جمعه شیراز - میرزا اسمعیل خان نجومی میرزا حسنخان وثوق - دکتر رفیع امین - یحیی خان زنگنه - رئیس - آقای شیروانی شیروانی - بنده را دیر آمده بی اجازه نوشته اند در صورتیکه بنده همیشه سر وقت حاضر.

رئیس - نسبت بصورت مجلس اعتراضی نیست (گفته شد خیر)

رئیس - صورت مجلس تصویب شد. راجع بانتخاب نواب رئیس - چون در جلسه گذشته نتیجه حاصل نشده امروز باید تجدید رأی شود و این دفعه دوم خواهد بود آقای دادگر

دادگر - بنده در باب رأی میخواهم عرض بکنم. حرفم هم خیلی کوچک و کوتاه است. يك مأموریتی است که از طرف فراکسیون رادیکال و مستقل به بنده داده شده است که باستحضار نمایندگان محترم رسانم. عقیده آقایان این است که مبارزه در امورات مملکتی يك چیز خوبی است اما نه در شخصیات. عقیده آقایان این است که با وجود اینکه خودشان را همیشه برای مبارزه مجهز میدانند ولی نهایت اصرار را دارند که مبارزات روی شخصیات نباشد روی نوعیات هر وقت شد بسم الله و بنابر این برای اینکه اوقات مجلس تأخیر نیفتد و از طرفی هم هیئت رئیسه مجلس از اشخاص صالح و لایق برای این مقام تعیین شود آن تعلقاتی که دستجات بخودشان دارند بده ورها

کرده اند و در مقام این هستند که آقای تقی زاده را در مرحله اولی و آقای دکتر مصدق را در مرحله ثانی برای نیابت ریاست انتخاب کنند و هیچ نظری هم نداریم که آقایان قبول نکنند یا نکنند. ما رأی خودمان را خواهیم داد خواه قبول نکنند خواه قبول نکنند.

رئیس - آقای دکتر مصدق

دکتر مصدق - بنده خواستم عرض کنم قبلاً آقایان بمن تکلیف فرمودند و بنده قبول نکردم باین جهت خوب است آراء خودشان را در باره بنده تلف نکنند

رئیس - آقای دادگر

دادگر - بعضی مسائل است که حالت تعلیق را دارد و يك طرف آن گناه است. ما وظیفه خودمان را ایفاء میکنیم خواه آقایان قبول نکنند خواه قبول نکنند

(در اینموقع اوراق رأی توزیع و اخذ آراء بعمل آمد) رئیس - اخذ آراء تمام شد. عده حاضر نود و چهار نفر است. آقایان مستخرجین آراء تشریف بیاورید.

(آقایان میرزا ابراهیم آشتیانی - اسفندیاری و مفتی در محل نطق حاضر و استخراج آراء بعمل آمده نتیجه بترتیب ذیل حاصل شد)

مهره تفتیشیه و اوراق رأی هر يك نود و پنج.

آقای طباطبائی دیبا ۴۷ رأی.

آقای تقی زاده ۴۲ رأی.

آقای اوانس خان ۱ رأی.

ورقه سفید علامت امتناع ۳.

باکت خالی يك

ورقه باطله يك

شیروانی - پس اوراق رأی زیاد است

رئیس - آقای تقی زاده و آقای محقق بعد تشریف

آوردند. آقای ملک آرائی رأیشان را بعد از انداختن

مهره تفتیشیه میخواهند بدهند بنده گمان میکنم برخلاف نظامنامه باشد. آیا باید رأیشان را قبول کرد یا مطابق نظامنامه نباید قبول کرد؟

پسائی - مانعی ندارد؟

يك نفر از نمایندگان - هرطور صلاح میدانید.

رئیس - البته اظهار ایشان صحیح است ولی غرض

بنده این است که برای بعد سابقه نشود. و به عقیده بنده با کمال تأسف باید خودشان هم صرف نظر بفرمایند. عده حاضر نود و شش آقای دیبا چهار و هفت رأی. آقای تقی زاده چهار و دو رأی. نتیجه حاصل نشد. مجدداً رأی گرفته میشود این دفعه سوم است. آقای تقی زاده

تقی زاده - بنده همین حالا که وارد مجلس شدم مطلع شدم که بعضی از آقایان بواسطه حسن ظن خواستند بنده را در جزو هیئت رئیسه انتخاب فرمایند. در این موضوع با بنده صحبتی نکردند. و الا عرض میکردم که بنده حاضر نیستم و زحمت آقایان را کم میکردم و حالا هم با تشکر از حسن ظن آقایان عرض میکنم که بنده نمیتوانم قبول کنم بنده را ننویسند

رئیس - آقای دادگر

دادگر - عرض کنم ابراز حسن نیت در باره يك شخصی الزام ندارد که مذاکره قبلاً شده باشد و بدون اینکه مذاکره هم شده باشد میتوان بيك شخصی حسن عقیده داشت و از طرفی هم همانطوری که در مقابل آقای دکتر مصدق عرض کردم ما نظرمان ابهت و تجلیل هیئت رئیسه مجلس است. عرض کردم این کار مملکت است بکطرفش ما هستیم که ایفاء وظیفه میکنیم و بيك طرفش هم آقایان هستند که البته مختارند. ما خواستیم این گناه معلق دامان ما را نگیرد

بعضی از نمایندگان - صحیح است

آقا سید یعقوب - ما هم حق دفاع داریم ...

شیروانی - شروع میشود به رأی آقا سید یعقوب - ما حق نداریم حرف بزنیم؟ رئیس - آقای آقا سید یعقوب: اعتراض که نمیتوانید داشته باشید. این دفعه سوم است که انتخاب خواهد شد و اکثریت نسبی کافی خواهد بود. آقایان مستخرجین آراء تشریف بیاورند

(اخذ آراء بعمل آمد)

رئیس - اخذ آراء تمام شد

(استخراج آراء بعمل آمده نتیجه بقرار ذیل حاصل گردید)

اوراق رأی و مهره تفتیشیه هر يك ۱۰۰

آقای دیبا ۵۴ رأی

تقی زاده ۳۹ رأی

دکتر مصدق ۱

ورقه سفید علامت امتناع ۶

رئیس - عده حاضر صد و يك. آقای دیبا پنجاه و چهار رأی. آقای تقی زاده سی و نه رأی. آقای دیبا با اکثریت نام انتخاب شدند. شروع میشود بانتخاب يك نفر نایب رئیس دیگر. آقایان مستخرجین بفرمایند.

(اخذ آراء بعمل آمد)

رئیس - اخذ آراء تمام شد.

(استخراج آراء بعمل آمده نتیجه بشرح ذیل حاصل شد)

اوراق رأی و مهره تفتیشیه هر يك ۱۰۰

آقای مرتضی قلیخان بیان ۵۴ رأی

دکتر مصدق ۳۶

دیبا ۱

حائری زاده ۱

حاج شیخ بیان ۱

شریعت زاده ۱

ورقه سفید علامت امتناع ۶

رئیس - عده حاضر صد و يك آقای بیات پنجاه

رئیس -- پیشنهادی رسیده است . از آقای فهیمی قرائت میشود

(بشرح ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم که در این هفته عمده روزه صبح جلسه عالی تشکیل و راپورت های کمیسیون بودجه راجع به عدلیه و غیره مطرح شود و ضمناً کمیسیونها هم انتخاب شوند که زودتر لوایح معوقه را حاضر نمایند .

رئیس -- آقای فهیمی

فهیمی -- آقایان تصدیق میفرمایند که تقریباً از اول ماه رمضان تا بحال بیشتر اوقاتمان تلف شده و گرفتار ایام احیاء و تعطیل عید و غیره بوده ایم . الحال هم چهار پنج روز است که مشغول تعیین هیئت رئیسه هستیم و کارهای اساسی تعطیل شده است . و فعلاً هم کمیسیونها تشکیل نیست که کاری در کمیسیونها داشته باشیم ، ما هیچ کاری نداریم غیر از این که صبح یا عصر جلسه تشکیل شود و بیائیم اینجا . اول کاری که باید بکنیم این است که کمیسیونها را تشکیل بدهیم که لوایحی که معوق مانده یا سابقاً راپورتش داده شده به کمیسیونهای جدید برود و آنها را مطالعه کنند و حاضر کنند برای مطالعه در مجلس و ضمناً راپورت هایی که از کمیسیون آمده و می شود مطرح گردد مطرح شود و کار عدلیه بگذرد و این هفته را به این ترتیب بگذرانیم تا در ظرف هفته آتی کمیسیونها تشکیل شود . اگر آقایان موافقت بفرمایند گمان میکنم برای جبران تعطیل های زیاد این يك هفته را به خودشان زحمت بدهند بهتر است

رئیس -- آقای آقاسید یعقوب

آقاسید یعقوب -- بنده گمان میکنم آقای فهیمی با اینکه چند دوره است در مجلسند این مسئله به طبیعت دورتر است زیرا که در ماه رمضان تمام شبها جلسه مرتب بود و ما به مجلس آمدیم لوایح را نحت شور قرار دادیم .

اما کمیسیونها که فرمودند : کمیسیونها دو قسم است يك کمیسیونهایی هست که باید در موقع خودش انتخاب شود و خبرش بیاید در مجلس و تا مخبر آن نیاید لایحه اش نمیشود مطرح واقع شود . لایحه عدلیه تا کمیسیون عدلیه تشکیل نشود مخبر ندارد که دفاع بکند ...

شیروانی -- لایحه عدلیه را برتش از کمیسیون بودجه است آقاسید یعقوب -- 'علم العلماء اجزه بفرمائید . لایحه عدلیه غیر از آن است که میفرمائید . لایحه را که راجع به مسئولیت وزراء است عرض میکنم . اما لوایح کمیسیون بودجه لوایح بودجه آنقدر نداریم که ترتیب هفته سه روز را بهم ترتیب کمیسیون بودجه و کمیسیون مبتكرات و کمیسیونهای دیگر مجلس هم که محتاج به تجدید نیستند آنقدر لوایح ندارند . بنده عقیده ام اینست که بهمان ترتیب سابق که هفته سه روز بوده باشد . شما خودتان میدانید ترتیب کارهای مجلس تا کمیسیونها است کمیسیونها باید کار بکنند و کارها را حاضر بکنند و فعلاً اینطوری که آقا میفرمایند لوایحی نداریم که مانده باشد و بینی و بین الله هیچوقت مجلس برای کار کردن ظفره نرده است و بعقیده بنده باید بهمان ترتیبی که سابقاً داشتیم هفته سه روز باشد نهایت مقام ریاست فردا اعلام خواهند فرمود انتخاب کمیسیونها را و لایحه عدلیه را هم که آقای شیروانی فرمودند بکمیسیون بودجه مربوطه است نه بکمیسیونهای دیگر و بنده با این پیشنهاد مخالفم .

فهیمی -- اجازه میفرمائید توضیح بدهم ؟

رئیس -- بفرمائید

فهیمی -- آقای آقاسید یعقوب التفتا فرمودند بنده عرض کردم لوایحی است که باید به کمیسیونهای مربوطه برود و يك لوایحی هم هست که مربوط است به کمیسیون بودجه از قبیل لایحه عدلیه و لایحه اضافات معارف و بنده پیشنهاد کردم که این لوایح بیاید در مجلس مطرح شود و در ضمن کمیسیونها هم انتخاب شوند بملاوه کلیه تفاوت دو جلسه است دوشنبه و روز چهارشنبه و ممکن هم هست روز دوشنبه هم جلسه تشکیل نشود و روز

چهارشنبه باشد

رئیس -- از طرف آقای شیروانی و آقای رفیع پیشنهاد شده است که هفته چهار جلسه باشد شما هم با چهار جلسه موافقت میکنید ؟

فهیمی -- بله بنده هم موافقت میکنم

رئیس -- رأی میگیریم بچهار جلسه آقایانی که

موافقت قیام فرمایند

(اغلب قیام کردند)

رئیس -- تصویب شد -- شنبه و یکشنبه و سه شنبه

و پنجشنبه خالی ندارد ؟

(گفته شد خبر)

رئیس -- آقای بیات

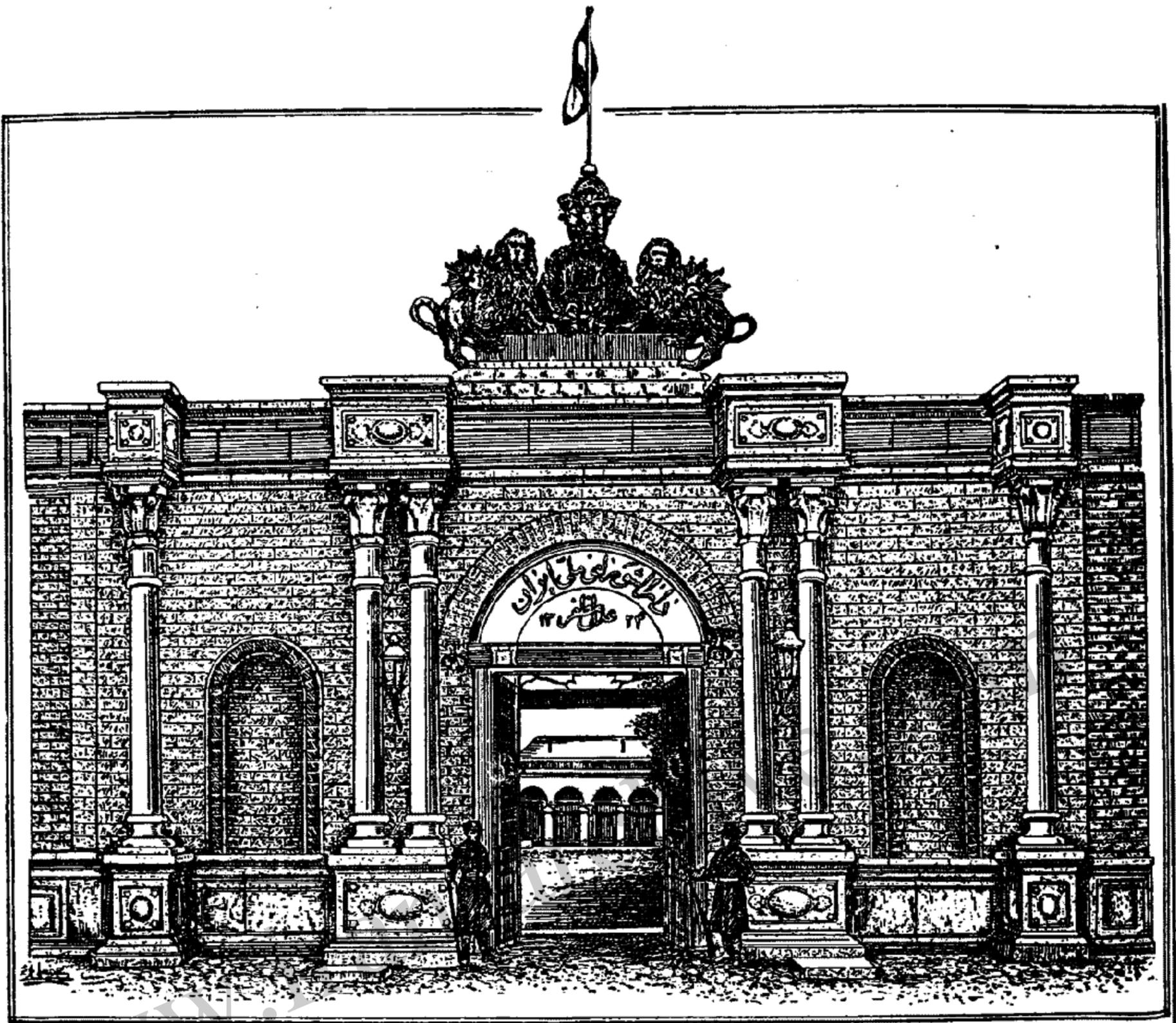
مرآضی قلبخان بیات -- عرضی ندارم

رئیس -- بنابراین جلسه فردا چهار قبل از ظهر دستور

هم خبر کمیسیون بودجه راجع به عدلیه و ضمناً انتخاب کمیسیونها

(مجلس يك ساعت و نیم بعد از ظهر ختم شد)

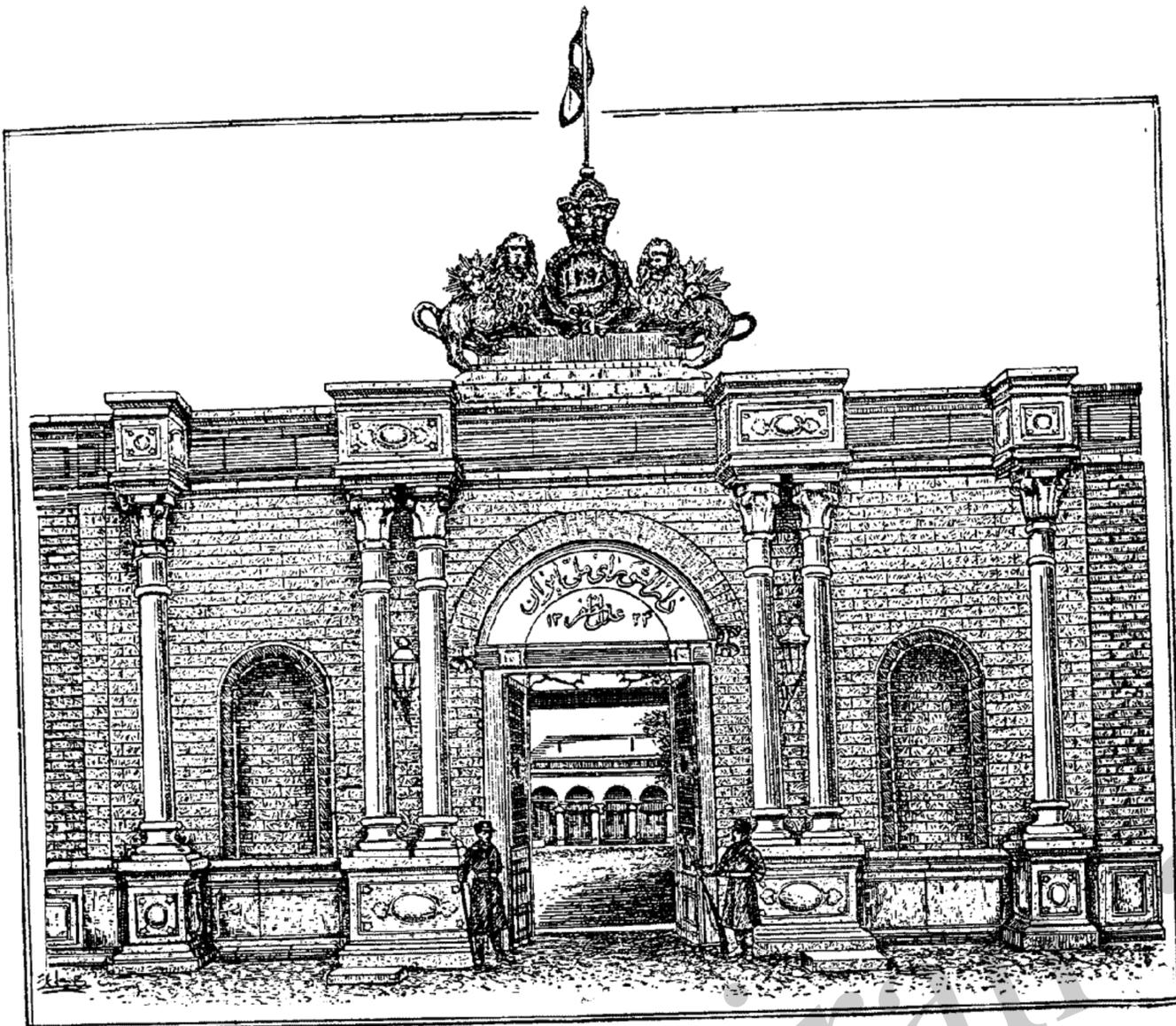
www.iran-archival.com



<p>جلسه ۸۴</p>	<h1>مذاکرات مجلس</h1>	<p>شماره پنجم</p>
<p>تاریخ تأسیس آذر ۱۳۰۵ جاءه يكشنبه ۲۰ فروردین ماه ۱۳۰۶ مطابق ۷ شوال المکرم ۱۳۴۵</p>	<p>مندرجات فقط شامل مذاکرات مشروح جلسات مجلس شورای ملی خواهد بود یس از ختم هر جلسه کلیه مذاکرات در یک شماره منتشر میشود. مطبعة مجلس</p>	<p>قیمه اشتراك داخله ایران سالیانه ده تومان خارجہ « دوازده تومان قیمه تک شماره یک قران</p>

فهرست مندرجات

ردیف	عنوان	از صفحه	الی صفحه
۱	اقتراع شعبات ششگانه	۹۴۹	۹۵۰
۲	مذاکرات نسبت به پیشنهاد اداره مباشرت راجع با اجازه پرداخت تمه اضافه حقوق مصوبه برای اعضاء و اجزای مجلس از ابتدای سال ۱۳۰۵ و تصویب آن	۹۵۰	۹۵۴
۳	بقیه شور نسبت بخر کمیسیون بودجه راجع باعتبارات مالی سنه ۱۳۰۵ و ۱۳۰۶ وزارت عدلیه (از ماده ۵ الخ) و تصویب آن	۹۵۴	۹۶۲
۴	مذاکره نسبت بخر کمیسیون بودجه راجع به اضافات بودجه ۱۳۰۵ وزارت معارف و تصویب آن	۹۶۲	۹۶۹
۵	قانون اجازه پرداخت تمه اضافه حقوق مصوبه اعضاء و اجزای اداری مجلس از آغاز سال ۱۳۰۵	۹۷۰	—
۶	قانون اعتبار بودجه سنه ۱۳۰۶ و سایر اعتبارات مربوطه بسنه مالی ۱۳۰۵ وزارت عدلیه	۹۷۰	۹۷۱
۷	قانون بودجه اضافی سنه ۱۳۰۵ وزارت معارف	۹۷۲	—



مذاکرات مجلس

دوره ششم تقنینیه

صورت مشروح مجلس يكشنبه ۲۰ فروردین ماه ۱۳۰۶ مطابق ۷ ثوال المکرم ۱۳۴۵

جلسه ۱۴

(مجلس سه ساعت قبل از ظهر بریاست آقای پیرنیا تشکیل گردید)
 (صورت مجلس روز گذشته را آقای بنی سلیمان قرائت نمودند)
 غائبین با اجازه جلسه ۱۳ - آقایان : موقر - افشار
 ضیاء - حشمتی - محمد آخوند - بالیزی - میرزا ابراهیم
 خان قرام - عباس میرزا - افسر - حاج میرزا مرتضی
 غائبین جلسه ۱۳

میرزا عبدالحسین .

غائبین بی اجازه - آقابین : علی خان اعظمی - فومنی اسعد - نوبخت - بهار - حاج حسن آقا ملک - حاج غلامحسین ملک - حاج آقا حسین .

دیر آمدگان با اجازه - آقابین : محقق - روحی ذوالقدر - دشتی - عصر انقلاب - محمودرضا - زنگنه دیرآمدگان بی اجازه - آقابین : عراقی - زوار - نجومی امام جمعه اهر - میرزا حسن خان وثوق - ملک آرائی رئیس - صورت مجلس اثرادی که ندارد ؟

(گفتند خیر)

شیروانی - دستور .

رئیس - صورت مجلس تصویب شد . دستور خبر کمیسیون بودجه راجع بعدلیه است ولی پیشنهادی رسیده است قرائت میشود بعد تکلیفش معین میشود .

(پیشنهاد مزبور شرح ذیل قرائت شد)

مقام منبع ریاست مجلس شورای ملی - مستدعی است ماده واحده پیشنهادی اداره مباشرت در درجه اول جزو دستور شود . کیخسرو شاهرخ .

ارباب کیخسرو - قبل از عید که آن اعتبار منتم بودجه هزار و سیصد و پنج از مجلس گذشت نسبت باضافه حقوق مستخدمین . وزارت مالیه يك نظری دارد و اظهار میشود که باید (بابت هزار و سیصد و پنج) تصریح شود این است که برای رفع اشکال ماده واحده بقید دو فوریت از طرف اداره مباشرت پیشنهاد شده است و چون درخواست این قسمت مخلوط شده است با درخواستهای دیگر و تمام در خواستها برای این قسمت معطل مانده است و تمام کارهای اداراتمان لنگ است استدعا دارم چون در تعقیب همان اعتبار مصوب است و يك رأی بیشتر لازم ندارد در درجه اول جزو دستور شود که رفع اشکال بشود .

رئیس - مخالفی ندارد ؟

(گفتند خیر)

رئیس - بدو شعبات را معین میکنیم بعد داخل

دستور میشود .

عده حاضر در مرکز صد و ده نفر است بهر شعبه هیجده نفر میرسد مگر شعبه اول و دوه که هر کدام باید نوزده نفر عضو داشته باشد .

(آقای امیرحسینخان اقتراح نمودند و شعب مستهترتیب ذیل معین گردید)

شعبه اول آقابین : محمدولی میرزا - ثابت - محمودرضا - ذوالقدر - امامی - میرزا صادق خان خواجوی - یحیی خان زنگنه میرزا سیدمهدی معتمد - معظمی - ملک مدنی - مدرس عصر انقلاب - طباطبائی وکیل - احتشامزاده - خطیبی میرزا حسنخان ابراهیمی - جهانشاهی - اردب کیخسرو

شعبه دوم آقابین : مفتی - محمد هاشم میرزا افسر - اسکندری - شیروانی - دکتر سنک - آوانس خان مساعد میرنواز - میرزا حسنخان وثوق - میرزا ابراهیم خان الحمی - جلالی - آقاسید جواد محقق - میرزا حسنخان اسفندیاری

امیرحسینخان ایلخانی - آیه الله زاده خراسانی - مهدوی میرزا عبدالباقی جمشیدی - ثقة الاسلامی - طباطبائی دیبا شعبه سوم آقابین : میرزا ابراهیم خان قوام - پیرنیا

زوار - آقا سیدحسین آقابین - حائری زاده - تیمور ناس - فیروزآبادی - نظام مافی - میرزا احمد خان بدر - نظامی - میرزا عبدالله خان وثوق - سلطان محمد خان عامری - شیخ الاسلام ملابری - دولتشاهی - دکترلقان - آقاسید

علی اکبر آیه الله زاده - کی استوان - حسنعلی خان فرمند . شعبه چهارم آقابین : نجومی - اعتبار - عباس میرزا فرمانفرمائیان - میرزا هاشم آشتیانی - میرزا حسنخان مستوفی - تقی زاده - علی خان حیدری - میرزا حسینخان وزیری - نوبخت - دادگر - یاسائی - آقاسید یعقوب - دکتر رفیع

خان امین - زعیم - سهراب خان ساکینیان - حاج شیخ عبدالرحمن صالحی - دکتر مصدق - بامداد .

شعبه پنجم - آقابین : کازرونی - عدل - ملک ابنج میرزا پور تیمور - ملک آرائی - حاج آقا رضارفع - حاج میرزا حبیب الله امین - نگهبان - حقنویس - فهیمی -

شریعت زاده - اسکندرخان مقدمه - دیوان یکی - میرزا ابراهیم امام جمعه اهر - بنی سلیمان - بهبهانی - مرادعلی قلیخان بیات - حاج آقا اسمعیل عراقی - آقازده - بهزوری . شعبه ششم - آقابین : آقاعلی زارع - دکتر ظهیری

حاج میرزا علی اکبر امین - آقا شیخ محمدعلی امام جمعه شهرار - آقا سید محمد تقی غلطی - دشتی - والی زاده جوانشیر - حاج شیخ بیات - لیتوانی - امیر تیمور کلانی - میرزا حسن خان مجیر فرهمند - فرستی

آقا سید کاظم یزدی - عمادی - میرزا ابراهیم آشتیانی غلامحسین میرزا مسعود - افشار - مدنی .

اضافه شعبه اول - آقایی امیر اسدالله خن عمری اضافه شعبه دوم - آقایی روحی رئیس - لایحه پیشنهادی اداره مباشرت قرائت میشود (بان ترتیب خوانده شد)

مقام منبع مجلس مقدس شورای ملی شیدالله اوکانه نظر باینکه نسبت بقانون متمم بودجه سال ۱۳۰۵ مجلس شورای ملی مصوبه هفتم سنه ۱۳۰۵ وزارت مالیه لازم میداند که اولاً نسبت باضافه حقوق سرچشمه تعیین شود از چه تاریخ منظور است و ثانیاً مطابق ماده ۲۷ قانون محاسبات عمومی تشخیص داده شود از چه محل باید پرداخت نظر باینکه بودجه مجلس شورای ملی هیچگاه مشمول قانون محاسبات عمومی نبوده و تعیین محل برای پرداخت بودجه مجلس از مسامحات وزارت مالیه بوده و هست این اعتراض مورد ندارد ولی نسبت باضافه حقوق با

اینکه منظور مجلس شورای ملی واضح بوده معهدا برای رفع اشکال ماده واحده ذیل را با قید دو فوریت تقدیم نموده تصویب آنرا مستدعی است

ماده واحده - مبلغ نه هزار و هفتصد و یک تومان تنه اضافه حقوق مصوبه برای اعضاء و اجزای مجلس (علاوه بر اعتباری که اداره مباشرت در ضمن بودجه ۱۳۰۵

مصوبه ۲۹ دی ۱۳۰۴ داشته است) مطابق رتبه های مشخصه از آغاز سال ۱۳۰۵ منظور و نادیده خواهد شد . تبصره - کسور تقاعد اعضاء و مستخدمین اداری

مجلس از ابتدای سال ۱۳۰۵ که آغاز اجرای قانون استخدام اداری مجلس است محسوب خواهد گردید ، از طرف اداره مباشرت مجلس (کیخسرو شاهرخ)

رئیس - فعلاً مذاکرات راجع بفوریت است . راجع بیک فوریت یعنی عدم ارجاع به کمیسیون . آقایی آقا سید یعقوب .

آقا سید یعقوب - بنده نظر باینکه سابقه نشود عرض میکنم برای اینکه باید لواحق پیشنهادی اداره مباشرت به کمیسیون محاسبات برود و کمیسیون محرش باید بمجلس راپورت بدهد . حالا بنده نمیدانم چرا بنظر شده است . و حقیقتاً این مسئله را که بنده عرض میکنم استفساری است که از مجلس میکنم که آیا اداره مباشرت بدون ارجاع به کمیسیون محاسبات و خبر دادن کمیسیون محاسبات می تواند بمجلس پیشنهادی بکند یا نه ؟ از این جهت بود که این عرض را کردم که رفع اشتباه بشود نه اینکه خواسته بشم مخالفت کنم .

رئیس - آقایی ارباب کیخسرو

ارباب کیخسرو - پیشنهاد لایحه هیچ فرق ندارد چه وزراء پیشنهاد کنند یا دربار مجلس از اداره که مربوط باوست در هر موقع ممکن است پیشنهاد شود (بعضی از نمایندگان - صحیح است) و راجع باین قسمت بخصوص هم هیچ ضرورت نداشته است که بکمیسیون برود چون سابقه اش در کمیسیون محاسبات تصویب شده است و يك چیز تازه نیست که اداره مباشرت بدون ارجاع به کمیسیون محاسبات خواسته باشد لایحه تقدیم مجلس بکند (نمایندگان - صحیح است) این در واقع توضیح و تفسیر همان چیزی است که کمیسیون محاسبات قبلاً تصویب کرده است . بمجلس هم آمده مجلس هم تصویب کرده است . منتبھی يك توضیحی لازم داشته است که بعرض مجلس شورای ملی رسانندم والا يك خرج تازه نیست که پیشنهاد شده باشد و به کمیسیون محاسبات زرقه باشد .

رئیس - آقای دادگر

دادگر موافقم .

رئیس - آقای زوار

زوار - موافقم .

رئیس - آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی - بنده بعضی عرایض داشتم در زمینه مخالفت ولی محاله از روی بعضی نظارهای مخالفت نمیکنم باشد تا موقع دیگر .

رئیس - آقای یاسائی

یاسائی - بنده با اساس مطلب مخالف نیستم ولی با نظر اشکال نظامنامه دارد . زیرا کمیسیون محاسبات که یک راپورتی نداده و یک تقاضائی نگرده است . بالاخره این یک لایحه قانونی نیست که دولت داده باشد یک و یکی که آقای اریب باشند این طرح را پیشنهاد کرده اند . حالا نمیدانم آیا این را میشود مطرح کرد و تقاضای فوریت نمود بدون اینکه پانزده نفر آن را امضا کرده باشند یا نه

اریب کیخسرو - بنده بعنوان وکالت امضا نکرده ام بعنوان اداری است .

یاسائی - چنین سابقه که نبوده و در نظامنامه چنین چیزی نیست .

رئیس - آقای دادگر

دادگر - عرض کنم که گمان بنده این است که این مذاکراتی که میشود مربوط بماده است . فوریت غالباً برای این است که یک قضیه احساس میشود که لازم است زودتر از قضایای متعارفی بگذرد و اگر هم مذاکراتی میشود راجع باین قسمت باید بشود بعد هم راجع بخود ماده البته اگر مذاکراتی هست باید بشود . و اینکه آقای یاسائی فرمودند که آقای اریب امضاء فرمودند ایشان بسمت یک وکیل امضاء نکرده اند ایشان بسمت ریاست اداره مباشرت امضاء کرده اند نظائر هم گمان میکنم داشته

باشد بعلاوه این مسئله را مجلس شورای ملی تصویب کرده است و این مسئله یک توضیحی است در واقع نسبت بآن مصوبات سابق مجلس و بنظر بنده اشکالی ندارد

رئیس - رأی گرفته میشود آقایانیکه فوریت را تصویب میکنند قیام فرمایند .

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد . ماده واحده مجدداً قرائت میشود .

(ماده واحده بااضافه تبصره به ترتیب سابق قرائت شد)

امری - در فوریت دارد .

رئیس - در فوریت لازم ندارد چون راجع بیودجه است یک فوریت کافی است

بعضی از نمایندگان - صحیح است

رئیس - آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - بنده اولاً توجه آقای اریب را بیک نکته جلب میکنم و آن این است که بنده مخالف با این نیستم ولی همانطور که آقای یاسائی فرمودند مادر مقام تحقیق بودیم که این ترتیب چطور است . بنده عرض میکنم لواطی که در مجلس مطرح میشود یا باید بعنوان طرح قانونی باشد که پانزده نفر آنرا امضا کرده باشند یا از کمیسیون مرتبطه بمجلس بیاید یا از طرف وزیر بمجلس تقدیم شود یعنی از طرف دولت . این هم نظامنامه است ملاحظه فرمائید و الا بنده در اساس مخالف نبودم و نظرم این بود که این مسئله بان جریانی که داشته است یعنی بهمان جریان طبیعی و قانونی باشد و از طرف اداره مباشرت این پیشنهاد برود به کمیسیون محاسبات و از کمیسیون بمجلس راپورت داده شود . باز هم عرض میکنم بنده مخالف نیستم خدا شاهد است که بنده مقصودم این است که آن جریان طبیعی و قانونی کار از دست مادر نرود . ما باید رعایت نظامنامه را هم بکنیم . حالا دوره

هفتم است که

یکمفر از نمایندگان - دوره ششم است .

آقا سید یعقوب - بی دوره ششم است . باید حفظ نظامنامه بطور کامل بشود . بنده از این نقطه نظر خواستم سؤال کنم و یکمفر هم جواب تحقیقی بمن نداد . آقای دادگر فرمودند سابقه دارد . بنده که چنین سابقه را ندیده ام و یاد ندارم بعلاوه اگر هم سابقه داشته باشد نظامنامه اینجا است ما باید نظامنامه را نگاه کنیم . آقا روح مسئله را باید در دست داشت اگر می فرمائید مسئله ایست که میشود بکمیسیون برود . چرا نمیشود ؟ حالا برود بکمیسیون در آنجا تنظیم شود و پس فردا خبرش بیاید بمجلس مجلس هم کاملاً رأی میدهد . بنده هم نظرم فقط این بود که مطلب از جریان طبیعی و قانونی خودش تخلف نکنند و الا بنده ابداً مخالفت نداشتم . چرا مخالفت نداشتم ؟ چون من علاقه مند هستم بدارت مجلس چون یک اداراتی هستند که حقیقتاً زحمت می کنند . صبح ، شب ، وقت ، بیوقت ، همه اش کار می کنند بنده چطور بگویم بآنها اضافه ندهند در صورتیکه جای های دیگر آن اندازه داده میشود . لیکن از آنطرف هم باید روی جریان قانونی باشد

رئیس - آقای دادگر

دادگر - بنده درست بید ندارم و موردش درست نظرم نیست ولی یاد می آید که آقای اریب کیخسرو در دوره پنجم یک همچو چیزی را پیشنهاد کردند و گذشت ولی حافظه ام وفا نمی کند که چه وقت بود یعنی موردش درست در نظرم نیست بعلاوه قبلاً هم عرض کردم که این اشکالی ندارد و تقریباً تفسیر و ترجمه یک چیز مصوبی است . اداره مباشرت هم یکی از ادارات مجلس شورای ملی است . رئیس آنهم بعنوان متصدی این شغل این پیشنهاد را کرده است و آن سابقه هم که عرض کردم نظر بنده را خیلی جلب کرده است ولی درست نظرم

نیست و البته خود آقای رئیس بیشتر بدین قبیل قضایا متذکر هستند و همانطور که عرض کرده بنظر بنده این ماده تفسیر است و اشکالی ندارد که بدین وضعیت بگذرد . رئیس - اساس مطلب را در اینکه از طرف اداره مباشرت ممکن است پیشنهادی بشود یا نه . هم نوقتی که بقدریت رأی دادید تصویب گردید . حالا باید در ماده واحده مذاکره بشود . آقای زوار

زوار - موافقم

رئیس - آقای عدل

عدل - موافقم

رئیس - آقای شریعت زاده

شریعت زاده - موافقم

رئیس - آقای مدرس

مدرس - بنده مخالفتی ندارم الا اینکه باید بهت چیز را فهمید بعد رأی داد و آن مسئله این است که اداره مباشرت منزله وزیر مالیه مجلس است و بودجه مجلس را باید او پیشنهاد کند ولی توضیحی که وزارت مالیه خواسته بودند در جزء داشت : یکی اینکه از چه وقتی باید این یون را داد ؟ البته مجلس رأی داده است و بزرگم رأی میدهد . یکی اینکه از چه محلی باید داد ؟ این را اگر در بوته اجمال بگذاریم و محل آنرا معین نکنیم آنوقت وزارت مالیه محل را خودش معین میکند . بنا بر این عقیده بنده این است که باید آن سؤال را یک جوابی برایش فکر کرد یاسائی - از اعتبار مجلس .

مدرس - بسیار خوب فرمائید از اعتبار . بنده هم قبول دارم زیرا همین قسم که او سؤال کرده است باید جواب بدهیم و در بوته اجمال نگذاریم . این ترتیب به عقیده بنده صحیح نیست . و لوائیکه بفرمائید از اعتبار مجلس با از مسئله اضافه عایدات . در هر حال باید این رفع اجمال را مجلس شورای ملی بکند . حالا دیگر هرطور صلاح میدانید رفتار نمائید .

رئیس -- آقای ارباب

ارباب کیخسرو -- بطوریکه در مقدمه لایحه عرض شده است اعتراض وزارت مالیه هیچ مورد ندارد. کدام وقت مجلس برای بودجه خودش محل معین کرده است که این دفعه تعیین کند؟ اگر این اساس باشد مجلس هر وقت بخواهد بودجه خودش را تصویب کند محل هم باید برایش منظور کند و بعد رأی بدهد. چیزهای دیگری که مجلس تصویب می کند و دولت می آورد اینجا واقعاً برای هر قسمتی محل تعیین میکند؟ تعیین محل وزارت مالیه است و بنده جز یک ایجاد مشکلاتی از طرف وزارت مالیه چیز دیگری نمی بینم و عقیده این است که اگر بخواهیم این سابقه را بگذاریم همیشه دچار مشکلات می شویم و علاوه یک سکنه و لطمه به استقلال مجلس وارد خواهد آمد

بعضی از نمایندگان -- صحیح است.

رئیس -- آقای فهیمی

فهیمی -- موافقم

رئیس -- دیگر مخالفتی نیست؟

بعضی از نمایندگان -- مذاکرات کافی است.

رئیس -- رأی گرفته می شود به ماده واحده با اوراق

آقابانیکه تصویب میکنند اوراق سفید خواهند داد.

فیروز آبادی -- بنده پیشنهادی کرده ام

رئیس -- پیشنهاد آقای فیروز آبادی قرائت میشود.

(بشرح ذیل خوانده شد)

بنده پیشنهاد میکنم که از اول سنه ۱۰۰۶ داده شود.

فیروز آبادی -- هزار و سیصد و شش.

رئیس -- آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی -- عرض میکنم بعضی چیزها را مجلس تصویب میکند و یک پولهایی داده می شود و این پولها

معلوم نیست از کجا است. مثلاً ما یک تصویب کرده ایم که فلاقتدر به عدلیه برسد ولی برای آتیه است اما این راجع به گذشته است. در گذشته یک خرجهایی شده و دیگر محلی نیست وقتی که پول نیست بنده عقیده ندارم که از هزار و سیصد و پنچ داده شود. وزارت مالیه حق دارد که بگوید محل آنرا معین کنید. این بود که بنده پیشنهاد کردم از هزار و سیصد و شش داده شود و میخواهم از مستخدمین مجلس استرحام کنم و خواهش کنم که از گذشته ها صرف نظر کنند و حالا که میخواهند بگیرند از هزار و سیصد و شش بگیرند و راضی نشوند ده هزار تومان پول خرج شود برای آنها هم ضرری ندارد و ممکن است این ده هزار تومان ها جمع شود و یک کار کلی در این مملکت بشود.

رئیس -- آقای ارباب کیخسرو

ارباب کیخسرو -- اولاً مجلس رائی که داده است راجع به هزار و سیصد و پنچ است و گویان نمیکنم مجلس از رأی خودش بازگشت کند و راجع به تعیین محل هم عرض کردم جز ایجاد یک مشکلی چیز دیگری نیست. مجلس صد و چهل و دو هزار تومان از بودجه سال گذشته اش کمتر گرفته است. دیگر چه محلی میخواهید داشته باشد.

رئیس -- رأی گرفته می شود به پیشنهاد آقای فیروز آبادی ولی چون کمیسیون نیست بقابل توجه بودن رأی نمیگیریم رأی قطعی نمیگیریم. آقابانیکه پیشنهاد ایشان را تصویب میکنند قیام فرمایند.

(آقای فیروز آبادی قیام نمودند)

رئیس -- رد شد. رأی گرفته می شود به ماده واحده با اوراق بترتیبی که عرض شد.

(اخذ آراء بعمل آمد و ۸۲ ورقه سفید تعداد شد)

اسامی رأی دهندگان -- آقایان: ثابت -- امام جمعه شیراز -- محمود رضا -- کی استوان -- احتشام زاده -- میرزا احمد خان بدر -- دادگر -- دکتر سنک -- شیروانی -- اسدی

عصر انقلاب -- غلامحسین میرزا -- زعیم -- فندیاری -- میرزا سید علی عمادی -- بهبهانی -- میرزا هشتم آشتیانی -- معتمد التولیه -- میرزا حسن خان وثوق -- آوانس خان مساعد -- ثقه الاسلام بروجردی -- امام جمعه هر -- عباس میرزا فرمانفرمایین -- ثقه الاسلامی -- طباطبائی دیبا -- شریعت زاده -- دولتشاهی -- میرزا محمدعلیخان انصاری -- مرافعی قلیخان بیات -- میرزا عبداللہ خان وثوق -- جلالی یاسائی -- حاج علی اکبر امین -- حاج شیخ عبدالرحمن صاحبی بی سلیمان -- میرزا سید احمد خان اعتبار -- میرزا عبداللہ میرزا صادق خان خواجوی -- ملک ابرج میرزا پورتنی -- حیدری -- مخبر فرهمند -- ابرقنور کلانی -- فرسی -- دیوان بیگی -- جو نشیر -- آقا زاده سبزواری -- نظامی -- اسکندری -- سلطان محمد خان عمری -- حاج میرزا حبیب الله امین -- ارباب کیخسرو -- افشار -- میرزا ساکینیان -- وکیل طباطبائی -- لبقوئی -- حاجری زاده نگهبان -- شیخ الاسلام ملاری -- اسکندر خان مقدمه میر ممتاز -- امیر اسد الله خان عمری -- ملک آرائی ابراهیمی -- حقنویس -- میرزا ابراهیم خان قوام زوار عراقی -- سید کاظم یزدی -- امیر حسین خان -- نجومی ذوالقدر -- فهیمی -- محمد ولی میرزا -- افخمی -- دکتر رفیع امین -- یحیی خان زنکنه -- اعظمی -- عدل -- آقا علی زارع -- دکتر لقمان -- میرزا حسین خان وزیر -- عطاءالله خان روحی -- مفتی

رئیس -- عده حضار صد و هشتاد و دو رأی تصویب شد. خبر کمیسیون بودجه راجع به عدلیه مطرح است در ماده پنجم مذاکرات شد و آقایان مذاکرات را کافی دانستند یک پیشنهادی هم شده بود که رأی گرفته نشده است یعنی پیشنهادی بود که یکی از آقایان کرده بودند آقای وزیر عدلیه هم قبول کرده بودند رأی گرفته میشود به آن پیشنهاد بعد به ماده پنچ یا تبصره رأی میگیریم. ماده پنجم قرائت میشود.

(بشرح ذیل خوانده شد)

ماده پنجم -- وزارت مالیه مجاز است مبلغ هشت هزار و هشتاد و چهار تومان بابت تشکیلات جدید که در ۱۳۰۵ از محل اعتبار دولت و از اختیار تبصره مصوبه مجلس شورای ملی در شش ماهه اول سال برداشته شده و در شش ماهه آخر سال هم نیز باید برداشته شود به وزارت عدلیه بده نماید.

تبصره -- معادل سه هزار و پنجاه و چهار تومان حقوق چهار نفر مفتشین وزارت عدلیه علاوه بر اعتبار فوق به وزارتخانه مزبوره برداشته خواهد شد.

رئیس -- پیشنهادی بود که آقای یسائی فرموده بودند و آقای وزیر عدلیه قبول کردند.

وزیر عدلیه -- اجازه میفرمائید؟

رئیس -- بفرمائید.

وزیر عدلیه -- یک کلمه بود که بنده تذکره دادند باید اینجا اضافه شود (برداشته شده و میبایستی برداشته شود) یا (و باید برداشته شود).

امیر حسینخان -- اضافه شده

رئیس -- در حاشیه اضافه شد. قرائت نکردند.

(ماده پنجم مجدداً بمضمون ذیل قرائت شد)

ماده ۵ -- وزارت مالیه مجاز است مبلغ هشت هزار و هشتاد و چهار تومان بابت تشکیلات جدید که در ۱۳۰۵ از محل اعتبار دولت و از اختیار تبصره مصوبه مجلس شورای ملی در شش ماهه اول سال برداشته شده و باید برداشته شود.

وزیر -- عدلیه یا میبایستی برداشته شود.

مجدداً ماده را تبدیل عبارت (و باید برداشته شود)

به عبارت (میبایستی برداشته شود) قرائت شد

رئیس -- اینطور صحیح است؟

وزیر عدلیه -- بلی.

رئیس -- آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی -- بنده چون در آخر جلسه آن دفعه

نبودم این تبصره مصوبه مجلس را تفهیمیدم در چه بوده در تشکیلات بوده؟ یا در دادن حقوق بوده؟ و از اختیار تبصره مصوبه مجلس شورای ملی در شش ماهه اول سال پرداخته شده در چه بوده است؟

رئیس -- بعد آور میشود که در باب ماده پنج آن شب مذاکرات شد و بد کفایت مذاکراتهم رأی داده شد فقط چیزیکه باقی مانده است رأی به ماده است رأی میگیریم به ماده با تبصره که قرائت شد آقایان موافقت قیام فرمایند (اغلب قیام نمودند)

رئیس -- تصویب شد در ماده شش هم همینطور مذاکرات کافی شد رأی آن مانده ماده قرائت و رأی گرفته میشود

(شرح ذیل قرائت شود)

ماده ۶ - بوزارت مالیه اجازه داده میشود قروض وزارت عدلیه را بابت خرید ملزومات برای مرکز و ولایات و عیدی مستخدمین جزء و تفاوت مخارج محبوسین و غیره که در ۱۳۰۴ و ۱۳۰۵ تعهد نموده به مبلغ دوازده هزار و پانصد و نود و دو تومان و سه قران و چهار صد دینار پرداخت نماید.

رئیس -- رأی گرفته میشود به ماده ۶ آقایان که تصویب میفرمایند قیام کنند

(اغلب برخاستند)

رئیس -- تصویب شد ماده الحاقیه پیشنهادی آقای بیات قرائت می شود

(شرح ذیل خوانده شد)

ماده الحاقیه ذیل را پیشنهاد میکنم: ماده -- وزارت عدلیه مکلف است که بودجه مشروح خود را تا آخر خرداد ۱۳۰۶ تهیه و به مجلس شورای ملی تقدیم نماید

رئیس -- آقای بیات

مرضی قلیخان (بیات) - نظر باینکه در این لایحه که پیشنهاد و تصویب شده در ماده ۳ اختیار داده شده است که وزارت مالیه به وزارت عدلیه آن بودجه هائی که در سنه ۱۳۰۵ میپرداخته بطور اعتبار بپردازد و مدت هم برای آن معین نشده یعنی بطور کلی برای ۱۳۰۶ نوشته شده که از اول ۱۳۰۶ تا آخر ۱۳۰۶ این ترتیب بجزا شود البته نظر باینکه در قسمت اول آقای وزیر عدلیه بک کارهائی میخواهند بکنند و مجلس هم بک اختیاراتی به ایشان داده که بک اقداماتی بکنند بوسیله از حیت بودجه هم دستشان باز باشد که بتوانند آن اختیارات را بموقع اجرا بگذارند بنده در آن قسمت اولش هیچ اعتراضی ندارم ولی چون آن اختیارات محدود است اختیاراتی که در باب تغییر اشخاص داده شده است چهار ماه است اختیار آن کمیسیونها هم چهار ماه است و شش ماه هم باید آزمایش شود و بعد از شش ماه به مجلس پیشنهاد شود از این نقطه نظر که آن قانون در دست و هفتم مهمن تصویب شده و مدت چهارماهش آخر خرداد منقضی میشود بنده بودجه را هم اینطور پیشنهاد کردم که تا آخر خرداد که آن اختیارات را دارند به نظر خود آقای وزیر عدلیه هر اصلاحی بکنند و زیادی که دارد ترتیب بدهند و تا آخر خرداد که مدت آن اختیارات سر میرود بودجه را بطور مشروح و مفصل بطوری که اصلاح کرده اند به مجلس تقدیم کنند و بودجه بطوری عادی و بطوری که مال سایر وزارتخانه ها را مجلس ملاحظه میکند و رسیدگی میکند این بودجه هم از نظر مجلس بگذرد

وزیر عدلیه - بنده موافقم

رئیس -- آقای مخبر

مخبر - بنده هم موافقت میکنم نظریه صحیحی است

رئیس -- ماده قرائت میشود بعد رأی میگیریم

(شرح سابق قرائت شد)

رئیس - رأی گرفته می شود به این ماده که ماده هفتم میشود آقایانیکه تصویب میکنند قیام فرمایند (اغلب نمایندگان قیام نمودند)

رئیس -- تصویب شد مذاکرات راجع بکلیت است آقای آقا سید یعقوب

آقا سید یعقوب - خود حضرت آقای وزیر عدلیه در کمیسیون بودجه تشریف داشتند و همینطور هم در مجلس ملتفت بودند که بنده با اصلاحات عدلیه و قدمهاییکه ایشان برداشتند نهایت موافقت را داشته ام ولی عرض میکنم اول که آن لایحه را بقید دوفوریت آورده بودند بنده مخالفت کرده و مخالفت من همین اندازه بود که این یک کار اساسی است و حقیقه شما که میخواهید قوه قضائیه را تکمیل نمائید و قوه قضائیه را دارای یک روش متین و اساسی محکم نمائید مقتضی است این را بدوفوریت پیشنهاد نمائید مجلس با یک شعف فوق العاده متوجه باصلاح قوه قضائیه هست و همه مقاماتی که در ایران هست از مقام اعلی تا پست تمام متوجه این هستند و شما هم بگانه وزیر فعالی هستید که آمدید دامن بکمر زدیت که این قوه حقیقه نواقصی که دارد مرتفع شود بعد هم که لایحه اختیارات نسبت ببودجه عدلیه آمد در کمیسیون بودجه بنده هم در موافقت معیده خودم (که یک جزئیاتی را تحت نظر میگیرم) عرضی کردم ولی چیزی که برای بنده باقی مانده است در اینجا ناچارم در شور کلیت بعنوان مخالفت عرض کنم من نمیدانم (میخواستم امروز هم این لایحه را بیاورم فراموش کردم) آقای وزیر عدلیه کاملاً از این قضیه مستحضرند که خرابی عدلیه یعنی اگر شکایاتی از عدلیه میشد و اگر فریادها از هر طرف بلند میشد که عدلیه خراب است آیا از کمی حقوق قضات بود؟ به بینید تمام جاهائی که شکایت از عدلیه میکردند و مراجع شکایت واقع شدیم و از عدلیه شکایت میشد که عدلیه خراب است و محل نگذشتن کار است و محل فلان است هیچ جا شکایت کرده

بودند که حقوق قضات کم است؟ آری چیزی که اصل و اساس خرابی عدلیه است (خوب است آقای وزیر عدلیه توجه بعراض بنده بکنند و عراض بنده تحت نظر و نوبت گوششان باشد و مغرور بآن اختیارات نامه نشوند و این را پیروی نمایند) اساس خرابی عدلیه و آن چیزی که محل توجه است دو چیز بوده یکی تشریفات محاکمه و این قانون محاکماتی که نوشته شده است یعنی تشریفاتی که برای محاکمه قائل شده است از دادن عرضحال از حضار به از دفتر از خبر دادن و از آن مهلتهای فوق العاده که برای معروض معین شده و آن ارجاءها و آن ملاحظاتی که برای متداعین ملاحظه میشود که هر کس گذارش بعدلیه افتد اگر صبر ایوب هم داشته باشد خلاصی پیدا نمیکند یکی مسئله تشریفات محاکمه است که آن شخص مفصلاً نوشته که بک عراضه پس از آنکه مدعی علیهم اگر از شکر و کلا بهزار ترتیب راحت شود (یعنی وکلای عدلیه) در شصت روز و شصت و پنج روز تازه موقع میشود که محاکمه کند

آنوقت بک تشریفات و بک مهلتهایی در اینجا هست بعد از این بدبختی به هزار ملاحظه و توصیه و شفاعت اگر خدا خواست و این بدبخت موفقی شد از ابتدائی حکمی گرفت آنوقت وارد مرحله برزخ ثانی میشود که متیاف باشد و آری تشریفات محاکمه که در استیناف قائل شده اند از قبیل چهار فرسخ یک روز و یک تشریفات و ترتیبان دیگری را ملاحظه کردن که عمر بزرگ نوح را میخواهد که از استیناف هم بهزار زحمت حکمی پیدا کند بعد از آن وارد میشود در مرحله تمیز همینطور عمر طولانی میخواهد میرود به تمیز بعد راحت که نمیشود دو مرتبه بر میگردد یک جریان دیگری در اعاده محاکمه طی میکند بنده میخواهم در اینجا عرض کنم نه قاضی تقصیر دارد در این مرحله اول نه حوزه وزارت تقصیر دارد نه وکلایان تقصیر دارند نه متداعین این قوانین و این موادی که نوشته

شده است و این تشریفات محاکمه که فائل شده اند که جان متحکمین را بلب میرساند و از ادعای خودشان دست بر میدارند و بیشتر شکایت ما ایرانیها چون کم حوصله هستیم و میخواستیم فوری بشود و غالباً هم مانوس هستیم بسابقه استبداد و آن نایب هادبخن و فوراً حکم کردن این است که این تشریفات یکی از اسباب بدبختی واقع شده است و این همه فریاد و فغان از عدلیه بلند است این را اول خواستم عرض کنم. در این لوائیحی که آقای وزیر عدلیه پیشنهاد کردند هیچ اطلاعی، شاهی، گواهی، در این باب ندارد که راجع به تشریفات محاکمه چه طور در نظر گرفته اند که تشریفات محاکمه را طی کنند و یک کاری کنند که متحاکمین وقتی وارد دعوی میشوند از جان خودشان بیزار نشوند. بنده در تمام این اختیارات و ماده و اینها که هیچ ندیدم یکی از آنها که بنده گمان نمیکنم کسی منکر باشد مسئله عدم مجازات است آقایان آن چیزی که در عدلیه محل شکایت است و فریادها از عدلیه بلند است از این باب است و همیشه بنده این را گفته ام. ممکن نیست دو نفر که رفتند در عدلیه ولو بیغمبر آخر الزمان وزیر عدلیه باشد و حضرت صادق قاضی باشد و حضرت امیر رئیس اجرا باشد هر دو راضی از عدلیه بیرون نیایند لابد محکوم علیه شکایت میکند عدلیه اگر در عالم برزخ هم باشد بکنفر از آن دو نفر شکایت میکنند. پس همیشه یکی از آن دو نفر که میروند عدلیه از عدلیه مایوسند (یعنی مبغضند بعدلیه باعتبار اینکه محکوم شده اند) و آن چیزی که دولت و وزیر عدلیه که امروز خودش را وارد در یک میدان هولناکی کرده است باید بکنند مسئله مجازات است این دوسیه هائی که در عدلیه تشکیل شده است از اول دوره مشروطیت (که خودشان آنوقت در عدلیه بودند و مدعی العموم بودند و بنده یادم میآید) از آنوقت تا بحال کدام یک از اجزاء عدلیه از مستخدمین عدلیه از صاحب منصبان عدلیه از ضباط عدلیه در تحت مجازات یا تحت محاکمه یا تحت استنطاق

آمده اند؟ اشتباه نفرمائید، دادن حقوق زیاد مانع نیست، این جور امکان ندارد، دادن حقوق جلو طمع کسی را نخواهد گرفت، مجازات است که جلوگیری میکند. جزا دادن است، سزا دادن است، تبعید کردن است، حبس کردن و زجر کردن است که حقوق مردم را حفظ میکند نه اینکه بگوئید حالا ماهی شصت تومان را سیصد تومان میدهم. اگر فرض کنیم کسی در شصت تومان دزدی کرده حالا اگر سیصد تومان بهش بدهید دزدیش شصت تومان است. این دیگر دزدیش شصت تومان نیست. در اینجا ما با هم اختلاف عقیده داریم. عقیده شما این است که میفرمائید اگر پول داریم دزدی نمیکنند؟ بخدای واحد قسم است که پس از پول دادن بیشتر دزدی میکنند. چون پول که زودتر پیدا کرد، زندگی خود را زندگی اشرافی قرار میدهد. آنوقت کالک میخواست، در شصت میخواست آنوقت میخواست، پارك میخواست و آنوقت دزدیش بیشتر میشود. آقا میفرمائید اول ما میآئیم اشل را پنجاه تومان قرار میدهم و مابعدش را چهارصد تومان آنوقت رئیس نمیز را خدا میداند! مدعی العمومش را خدا میداند تا کجا میرود! حوزه قضائیش را خدا میداند بنده مکرر در دوره پنجم اظهار کردم که باید مجلس وضع قانونی بکند که مملکت را دعوت بقناعت و اقتصاد بکند، هی میآئیم لایحه از مجلس میگذرانیم و دعوت میکنیم مردم را بان چیزها. ما ایرانیها هم که خیلی نظرمان بلند است و همیشه آفتاب را ملاحظه میکنیم، بلند سروازی می کنیم بحقوق زیاد ممکن نیست شما بتوانید اصلاح عدلیه بکنید. این يك خیالی است که شما کرده اید و بنده میدانم جائی که شما شکست میخورید همین جا است که يك حقوق گزافی را ملاحظه کرده اید. و يك بار بزرگی بمملکت تحمیل خواهید کرد که ما نمیتوانیم زربار این تحمیل برویم زیرا وزارتخانه های دیگر هم بما فشار میاورند و بالاخره من این سابقه را از

شما قبول نمیکنم و رأی هم نخواهم داد. حقوق را بکمترتبه از شصت تومان بیاوریم و سیصد تومان کنیم بهیچوجه این مملکت ناب مقاومت ندارند. همین آقای شیروانی که این سفر رفته بود بقرزین میگفت که روزی بیست نفر از گرسنگی میمیرند. يك ملتی که حیات زندگانی و حیات اجتماعی او این است ما نمیتوانیم بقضات خودمان اینطور حقوق بدهیم. بنده عرض میکنم مجازات است که جلوی اینها را میگیرد نه پول زیاد. این يك اصلی بود که از روی مخالفت نبود بلکه يك راهی بود که بشما عرض کردم و شما را هم میدانم که هیچ غرضی ندارید بلکه میخواهید اصلاح کنید و کلماتی که از روی حقیقت باشد به شما اثر می کند بنا بر این بیائید و از این فکر صرف نظر کنید. زندگانی اروپائی را که شما دیده اید آن وضع زندگان در مملکت ما بخرج نمیرود. ما به بر قضات فرانسه والله نمی توانیم بپریم. اشتباه نکنید. آقایان که رفته اید به لب آب سن و رن و بر گشته اید و میخواهید زندگان آنها را بکنید ما با این وضع اقتصادی که داریم نمیتوانیم این پیشنهادات را بپذیریم. گر چه بنده هر چه التماس میکنم بشما اثر نمیکنند تا این که خودتان بزمن بخورید و بدانید که این بودجه مملکت ما را نابود میکند. بنده مکرر عرض کرده ام دو ایراد بنده در این لایحه دارم که رای نخواهم داد یکی آن پیشنهادی است که آقای یاسائی و بعضی از آقایان نمایندکان کردند و آنچه اکثریت بمن بگوید نمی فهمی قبول نمیکنم. اکثریت بگوید کورشو کور می شوم اما بگویند نفهم من می فهمم. این ماده شصت و پنج برخلاف آن پیشنهادی است که کرده اند مگر اینکه آن پیشنهاد بر گردد و خود دولت پیشنهاد کند و يك ترتیبی باشد که راه قانونی داشته باشد ما نمیتوانیم در اصلاح کردن یکی از ادارات خودمان نظامات را زربا بگذاریم. بنده عبارت ماده را بعرض میرسانم حکومت آن با آقایان است:

ماده ۶۵ - در قانون بودجه هیچ طرحی را که مستلزم ازدیاد مقررری یا مدد معاش یا وظیفه باشد بعنوان ماده الحاقیه یا بعنوان اصلاح نمیتوان پیشنهاد کرد و همچنین است طرحی که خوار مستلزم احداث تأسیسات یا شغل یا وظیفه بوده خواه باعث توسعه هر يك از این سه فقره خارج از حدود قوانین جاریه باشد. این پیشنهادی که آقای یاسائی کردند مخالف صریح این ماده است مثل پیشنهادی که یکنفر از آقایان در لایحه معارف کرد که میدانم چه نظری داشت و بنده میدانم که این پیشنهاد نفع وزارت عدلیه نمیشود یا نه؟ ما که رای دادیم اصلاح عدلیه و قائل شدیم اینکه عدلیه باید اصلاح شود مسلماً تماماً با شما همراهم بود چه آن را بشما خواهیم داد ولی کاری که ما میخواهیم بکنیم بنده عرض میکنم نباید صریح ماده را که میگوید (مستلزم ازدیاد) زیر پا بگذاریم و شاید خودتان هم از اکثریت بترسید و تصدق نکنید ولی بالاخره بنده میدانم که این پیشنهاد برخلاف صریح نظامنامه است و بنده جداً مخالف هستم و این لایحه همسین جهت مخدوش است و نمیشود در آن رای داد مسئله دیگر این است آقای زعیم پیشنهاد کردند و در اینجا معین گردید از پنجاه تومان الی چهار صد تومان حقوق بدهید بنده در این هم معتقد نیستم و در اینجا ثابت میکنم که دست شما هم می بندد و بمجرد اینکه از مجلس گذشت دیگر شما نمیتوانید کسی را بیاورید. زیرا طمع نمیگذارد. میگوید آقا شما چهار صد تومان برای من از مجلس گذرانید حالا بیایم صد و پنجاه تومان بگیریم؟ این هم یکی از چیزهائی است که کار شما را فاجع میکند و نمیتوانید کاری از پیش ببرید و بالاخره این قانون دارای این دو ماده و این دو جزء است که هم بضرر مملکت و هم بضرر اصلاحات عدلیه تمام میشود این است که بنده مخالفم و رای هم نخواهم داد

رئیس - آقای وزیر عدلیه

وزیر عدلیه - عرض میکنم مذاکراتی که از ابتدای پیدایش آمد اخیراً جمع بنی لایحه و مخالفتهایی که آقا اظهار کرده اند از نقطه نظر اختلاف سلیقه در بعضی قسمتها بوده است ولی واقعاً موافق با این فکر بوده هستند که عدلیه باید اصلاح شود بنده این قسمتها کاملاً تصدیق دارم که چه در کمیسیون بود چه در مجلس هم همین طور عمل کرده اند و این خوب است. بک اختلاف سلیقه مابین بنده و ایشان هست که بنده هم بچهارم مطابق سلیقه خودم رفتار کنم این هم بک چیزی است که بنده بهر کس دیگر توفیقی که در سر بک کاری هست باید این حق را بهش داد باشد. عدلیه خراب است، و اگر تصور شود خراب نیست بنده صاف و ساده عرض میکنم عدلیه خراب است و نمیخواهم بگویم تمام عیب در قضاتش است. خیر. در طرز تشکیلات در اصول محاکات. در طرز استخدام. در قوانینی که ما بایستی داشته باشیم و هنوز نداریم. و بالاخره در بدی اشخاصی که خوب کار نکرده اند اینها همه ضمیمه شده و این نواقص پیدا شده است حالا باید همه اینها را درست کرد تشریفات محاکمه را همان طور که فرمودند باید یکی از علل دلنگی مردم دانست که خیلی پیچ و خم زیاد است و خیلی مدتی لازم دارد. البته هر کس که بک کاری دارد اول چیزی را که در نظر میگیرد این است که حقش زود معلوم شود و بدستش داده شود و از برای بانصد تومان هزار تومان خرج و مدتها معطلی برایش پیدا نشود و آنوقت بک تشریفات زیادی بقول آقای آقا سید یعقوب پیش آمده است که طبعاً این منظور را تأمین نمی کنند. این صحیح است و بنده هم سعی کرده ام که تا درجه که مقدور هست و تا اندازه که ممکن است و دنیا پسند است و وسائل تسریع محاکات را فراهم کنم و البته تصدیق هم میفرمائید که ما نمیتوانیم بکلی این تشریفات را برداریم همانطور که فرمودید ما یعنی مردم و عامه بک سابقه ذهنی بآن دوره که بکنفر میفرستاد و طرفین را میآورد روی سکو دم

دار الحکومه و میگفت خوب از این قدرش تو صرف نظر کن. و اینقدر هم تو بنده - و البته این قضیه در نظر مردم هست واقعاً این شخص هم دعوا را میبرد و قطع میکرد ولی ما نمیتوانیم این ترتیب را قبول کنیم و نمیتوانیم بکنفر را معین کنیم و همین اصول خودمانی مسائل را با سرعت تمام کنیم همانطور که بنده گله دنیایسند عرض کرده از روی بک اصلی میخواهم کار بکنم که اینک میخواهم هر قدر که ممکن است کار را سهل کنم و آرزویم این است معین میخواهم بک عدلیه دنیا پسندی درست کنم نه عدلیه خودمانی پسند. بنابراین این مراحل باید باشد استیناف و تمیز را باید قائل شد. بچهار آنوقت محاکمه هم باید طول بکشد منتهمی از طرف دیگر بنده سعی کرده که چرخها حتی المقدور کمتر و ساده تر باشد و تندتر بچرخد و محاکات هم زودتر ختم بشود. و امیدوار هستم در همان اوایل آزمایش این مسئله ثبت و احساس شود که در عمل این تشایخ را فوری داشته باشد ولی از طرف دیگر نه بنده و نه شما هیچکدام نمیتوانیم معتقد باشیم که بیائیم کلیه این تشریفات را برداریم. البته این هم یکی از نواقص است و باید رفع آن را هم کرد و کار را تندتر کرد ولی منکر لزومش هم بقدر کفایت نمی شود شد. البته استیناف یا سایر محاکم لازم است ولی باید جریان چرخهایش را تندتر کرد که مردم معطل نشوند. علاوه خیلی از قوانین هست که ما نداریم و از برای پیشرفت کار و سرعت و جریان امور قضائی وجود آنها لازم است و باید این قوانین تهیه شود که هم امور از روی بک ترتیب و روش معینی باشد هم تکلیف اشخاص معین باشد و هم باید حتی الامکان سعی کرد که دعوی پیش نیاید و بواسطه وجود این قوانین دعوی کمتر شود یا اگر تولید شد تشخیص از برای قاضی خیلی سهل باشد. (نمایندگان - صحیح است) مثلاً وقتی که بنده لایحه ثبت اسناد را آوردم بمجلس و آقایان هم کمک کردند و گذشت و املاک ثبت شد قطع داشته باشید بک مقدار زیادی از دعوی ازین مبرود

و خود همین خیلی مؤثر است. و اگر هم فرضاً بک اختلافات و بک دعوی پیدا شد تشخیص آن خیلی آسان و سهل است. مثلاً وقتی بک کاری کردیم که ثبت اسناد (البته ثبت اسناد غیر از ثبت املاک است) بک ترتیبی شد که برای مرده خرج نداشت و اسنادش ثبت شد دعوی خیلی کم میشود اگر هم شد قاضی سهولت تشخیص میدهد و دیگر کلاه برداری نمیشود علاوه همین مسئله باعث خواهد شد که مرده بداند که فایده ندارد و نمیتواند از راه کلاه برداری زندگی کنند و او گرفتند بعد باید آنجا حق بالاخره بحق دار داده خواهد شد نه اینکه امیدشان این باشد که وقتی خواستند حق بک آدمی را از بین ببرند یا کمال امیدواری بگویند برو عدلیه البته میدانید خود این کار در جامعه چه تأثیری میکند. (نمایندگان - صحیح است) البته اینها مسائلی است که همه اش باید برور اصلاح شود و مقصود هم از مرور چهار سال دیگر نیست. خیر. لایحه ثبت اسناد را خیلی زود خواهم آورد. لایحه مرور زمان را خیلی زود خواهم آورد. بعد باید فکری از برای قانون مدنی کرد در این مملکت. البته آقایی محترم در این قسمت ها همراهی می کنند. کمک می کنند اینها که درست شد اصلاح شد. آنوقت خیلی از نواقص ما رفع خواهد شد در ضمن این را هم باید در نظر داشت که وجود قضی خوب و آدمی که بتواند خوب تشخیص دعوی را بدهد کفایت هم داشته باشد دیانت و امانت هم داشته باشد خیلی اهمیت دارد و هر قدر شما زحمت بکشید در تدوین قوانین و بهترین قوانین دنیای را بردارید و روی کاغذ بیاورید ماده و بند و فصل و اینها درست کنید یا وجود همه اینها وقتی این را دادید دست بکنفر آدمی که با واسطه عدم کفایت و لیاقت نتوانست بفهمد و درست تطبیق بر موارد بکند یا اینکه واقعاً فهمید و نکرد. عیب و نقص آنوقت است که قضی فهمیده و دانسته بخواد کار بد و غلطی بکند. اگر

قانون را فهمید. قاعده را فهمید ولیکن خواست از روی غرض خراب کاری بکند بدترین وضعیت را برای مملکت ایجاد میکنند. در این صورت اگر شما بهترین قواعد و قوانین را وضع کنید فایده ندارد. پس آن اشخاصی که باید آنچه بنشینند و مطبق حق و قانون بک دعوی را قطع و فصل کنند اینها وجودشان مهم است و نمیشود گفت آدهش هر که میخواهد باشد قانون درست باشد. خیر. البته بدی و خوبی هم در اشخاص خیلی مؤثر است و باید سعی کرد و اشخاصی را آورد سر کار که بی غرضانه کار کنند برای این مملکت. حالا ممکن است بفرمائید که مملکت فقیر است. مردم چیزی ندارند. بنده هم کاملاً تصدیق دارم منکر نمیشود شد ولی چه باید بکنیم که از این حال بیرون بیاید البته باید امنیت قضائی را در مملکت ایجاد کنیم. باید مردم را مستظهر کرد که اگر سرمایه پیدا کنند اگر پس اندازی بکنند. اگر از خرج روزانه شان کاسنه و بک پولی کنار گذاشتند. این سرمایه و پول از برای خود و خانواده و اولادشان باقی می ماند (صحیح است) آنوقت میتوان زندگانی امروز دنیا را تشویق کرد یعنی کاری کرد که مرده بخیال این بیفتند که سرمایه شان را زیاد کنند. همه کار کنند. همه امیدوار باشند. همه مطمئن باشند. اهمیت هم داشته باشند تا رفته رفته مملکت غنی شود. اما از برای اینکه مقدمات این امر فراهم شود باید بک اشخاصی را بیآورند که معلومات داشته باشند و از روی انصاف و حق احقاق حقوق مردم را بکنند و اینها هم البته باین حقوقهای کم نمی آیند و میروند جاهایی که بیشتر حقوق بهشان بدهند. این نکته را هم در نظر بگیرید که بک کسی را که برای اینکار میخواهید باید فکرش راحت باشد و حاضر برای کار باشد و بی غرضانه کار بکند و هر دفعه سر هر قضیه بواسطه احتیاج محسوس و بد بختی خودش طوری نشود که

هر تکلیفی بهش بکنند قبول بکند. البته باید زندگانش نامین بشود. اما بنده هیچ عرض کردم که صرف پول زیاد دادن تولید امانت می کند؛ خیر. بنده عرض کردم که شما باید آدم امین بیاورید و سعی کنید زندگانی او را هم نامین کنید آنوقت اگر این چنین شخصی تقصیر کرد مجازات شدیدش هم بکنید. بنده کاملاً با ناطق محترم موافق هستم که در قضیه مجازات تا بحال دقتی نشده است نه این است که قاضی را محاکمه نکرده اند. چرا. گاه گاهی هم عنوان محاکمه پیش آمده است ولی چه محاکمه؟ محاکمه که همدیگر را قضاوت کرده اند. (صحیح است) آن هم قرض داده اند و نتیجه این شده است که هیچوقت کسی واقعاً يك مجازاتی که شایسته موقع بوده است نرسیده است و يك قاضی بد و سخت بمجازات نرسیده است (صحیح است) بنده برای این کار سعی کرده ام که در این تشکیلات يك محکمه انتظامی باشد که کارش منحصر رسیدگی بشکایات از قضاة باشد و يك اشخاصی هم در آن محکمه باشند که در تحت هیچگونه تأثیری واقع نشوند. البته بنده بآن اندازه که وضعیت این مملکت اجازه میداده است. سعی کرده ام و فکر کرده ام اشخاصی پیدا کنیم که این چرخ را برترتیب خوبی بکار بیندازم. ولی هیچوقت بنده نه عملی میدانم و نه انصاف میدانم که شما بیائید يك اشخاصی را باین حقوق کمی سر کار بیاورید و توقع اینرا هم داشته باشید که آن اشخاص درست کار کنند ولو مجازات سخت هم در موقعش بدهید بعقیده بنده نتیجه نخواهد برد. این اختلاف سلیقه است. و بنده تصور میکنم که رومهرفته در زندگانی يك قدری هم انسان باید معتقد باین اصل باشد که ممکن است اشتباه کند. این را تنها بنده نباید معتقد باشم آقایان هم البته ممکن است اشتباه کنند بنا بر این اگر یک نفر يك عقیده بنظرش رسید نباید تصور بکنند که هر کسی که بر خلاف آن عقیده است با يك آدمی است که هیچ نمیفهمد باعرض

دارد. بنده تشخیص این است آقایانی که با این تشخیص موافق نیستند باید يك قدری حوصله کنند. رویه سابق را امتحان کردید. قاضی با حقوق کم کار میکرد و چرخ هم میچرخید ولی نتیجه اش آنطور بود که دیدید. حالا يك کسی آمده و این کفر اداری را دارد میکند و میگوید وضعیت سابق بد بود. خوب. شما يك وضعیت خوبی نداشتید که بگوئید ای وای، چه حیف شد، از دستان رفت. هنر میخواهد که بنده بان بدی بسازم، این هنر از بنده ساخته نیست پس هر جوری که بنده بسازم قطعاً هر منصفی تصدیق خواهد کرد که بهتر از اول است. باید بگذارید که من این چرخ را بکار بیندازم، تجربه کنم و بفراش آقای مدرس آن آزمایش را که معین فرمودند به بینم آزمایش چه نشان میدهد. واقعاً راستی راستی این بهتر است؟ کار مردم را زودتر و بهتر قطع و فصل می کنند؟ ما چه میخواهیم؟ ما که با مردم و مملکت دشمنی نداریم عجباً! اگر يك اختلاف سلیقه داریم يك روزی معلوم می شود که اینطور است بنده یقین دارم و مطمئنم اگر یک قدری حوصله کنید، اعتراض نکنید، خودتان خواهید گفت که خیلی خوب شده و خوشوقت هستیم که بر خلاف تشخیص ما يك نفر ایستادگی کرد و تشخیص خودش را پیش برد و يك کاری کرد و موفق شد. اگر تجربه کردیم، عمل کردیم و دیدید خیر در عمل آن فکر و آن نتیجه را که صاحب فکر ازش منتظر بود نگرفتید بالاخره بنده هم يك آدمی بودم و تمام سعی خودم را کردم و يك اشتباهی کردم این را نباید دلیل بر اعدام آن آدم قرارداد ولی بالاخره يك قدری حوصله بعقیده بنده شرط اول پیشرفت کار است و باید يك قدری حوصله نمائید که این تشکیلات با این حقوق زیاد که میخواهیم بدهیم چه نتیجه خواهد داد. اگر نتیجه داد و خوب شد شما خواهید گفت که خیلی خوب شد ولی اول ما حرفش

را نشنیدیم. و اگر خوب نشد آنوقت بنده با کمال کردن کجی می آمم اینجا و به آقایان عرض میکنم حق با شما بود. شما درست فهمیدید و بنده ملتفت نشده بودم.

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است. فیروز آبادی - با کفایت مذاکرات مخالفم. رئیس - فرمودید مذاکرات کافی است.

بعضی از نمایندگان - بلی وزیر عدلیه - در ماده سوم این لایحه نوشته شده است: اعتبار ۱۳۰۶ و مبلغ آن معین نشده است (اعتبار ۱۳۰۶) ششصد و هشتاد هزار تومان بوده است و چون در آنموقع بنده فراموش کردم که جزء ماده نوشته شود استدعا میکنم از آقایان که موافقت فرمایند که بطور ماده الحاقیه نوشته شود که مقصود از اعتبارات در ماده سوم ششصد و هشتاد هزار تومان است.

رئیس - ماده الحاقیه که باید رأی گرفته شود قرائت می شود.

(بشرح ذیل قرائت شد)

مقصود از اعتبارات مذکوره در ماده سوم مبلغ ششصد و هشتاد هزار تومان است.

رئیس - مخالفی ندارد؟

(گفته شد. خیر)

رئیس - آقای مخبر کمیسیون هم قبول می کنند؟

مخبر - بلی. مقصود همین بوده است. اگر تصریح هم بشود ضرر ندارد.

رئیس - رأی گرفته میشود به این ماده که ماده هشتم است آقایان موافقین قیام فرمایند.

(اکثر قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. رأی میگیریم به خبر کمیسیون بودجه که مشتمل بر هشت ماده است آقایان موافقین

اوراق سفید میدهند. (اخذ آراء بعمل آمده هفتاد و هشت ورقه سفید تعداد شد)

اسامی رأی دهندگان. آقایان: وکیل

طباطبائی - فهیمی - امام جمعه شیراز - ليقوایی -

اسکندر خان مقدم - ابراهیمی - مهدوی - معظمی -

غلامحسین میرزا - آقا علی زارع - میرزا عبداللہ

خاتونوف - فرمند - وزیری - مفتی - روحی -

حیدری - افشار - سید کاظم بزدی - حاج میرزا

حبیب الله امین - سپهراب خان ساکینیان - دکتر رفیع

امین - ارباب کیخسرو - محمود رضا - خواجوی -

کی استوان - احتشام زاده - ملک مدنی - دادگر

دشتی - شیروانی - آوانس خان مساعد - میرزا حسن

آبۀ الله زاده - دکتر سنگ - میرزا سید علی - تفتہ

الاسلام بروجردی - اعتبار - میرزا عبدالباقی - حاج آقا

رضا رفیع - ملک ابرج یور تیمور - اسفندیاری -

دولتشاهی - نظام مافی - طباطبائی دیبا - شریعت زاده

شیخ الاسلام ملایری - تفتہ الاسلامی - امام جمعه اهر

باسائی - امیر تیمور کلالی - صالحی - اعظمی -

نگهبان - زوار - ثابت - فرشی - حائری زاده -

ملک آرائی - میرممتاز - جوانشیر - عراقی - اسکندری

جهانشاهی - ذوالقدر - حقنویس - میرزا ابراهیم خان

قوام - سید جواد محقق مخبر فرهمند - امیرحسینخان

دکتر لقمان - بنی سلیمان - نجوی - طاهری - الفخمی

عباس میرزا - مرتضی قلیخان بیات - جلائی - دیوان بیگی

نظامی.

رئیس - عدد حضار ۹۹ با ۷۸ رأی تصویب شد.

بعضی از نمایندگان - تنفس

رئیس - تنفس داده می شود ولی در موقع تنفس

شعبه ها باید تشکیل شوند و هیئت رئیسه

خودشان را معین کنند و اعضائی برای کمیسیونهای مرخصی و مبتکرات معین بفرمایند.

(در اینموقع جلسه برای تنفس تعطیل و بافاصله نیمساعت مجدداً تشکیل گردید)

رئیس -- آقایان برای تعیین اعضاء کمیسیونها حاضر هستند یا خیر؟

یاسائی -- توافق نظری حاصل نشده است اگر بماند برای جلسه بعد بهتر است

بعضی از نمایندگان -- صحیح است

رئیس -- راجع بدستور سه فقره پیشنهاد رسیده است اول خبر کمیسیون بودجه راجع به اضافه اعتبارات وزارت معارف، ثانیاً خبر کمیسیون بودجه راجع به سردار رشید کردستانی، دیگر خبر کمیسیون بودجه راجع به اضافه اعتبار وزارت داخله ولی این یکی هنوز خبرش نرسیده است.

معاون وزارت معارف -- لایحه معارف را استدعا میکنم مقدم بفرمایند.

بعضی از نمایندگان -- صحیح است

رئیس -- لایحه راجع به اضافه اعتبارات وزارت معارف قرائت میشود

(شرح آتی خوانده شد)

نظر اینکه دولت موفق نگردید بودجه های تفصیلی ۱۳۰۵ را زودتر از ماه هفتم سنه مزبور تقدیم مجلس نماید و در این صورت ممکن نبود بودجه های مزبور قبل از خاتمه سال بتصویب برسد مجلس شورای ملی برطبق پیشنهاد کمیسیون بودجه بقیه بودجه ۱۳۰۵ را بطور چهار دوازدهم تصویب و مقرر گردید وزارتخانهها تاسیسات جدید و تعهداتی که در ۱۳۰۵ نموده اند بطور لایحه اضافی تقدیم نمایند:

کمیسیون بودجه از نقطه نظر سرعت عمل تصمیم گرفته است که بودجهها و لواحق اضافی هر يك از وزارتخانهها که در کمیسیون خانه می یابد بتدریج برای تصویب تقدیم مجلس شورای ملی نماید و نیز کمیسیون رأی داده است

هر يك از مؤسسانی که در ۱۳۰۵ بر طبق يك تعهداتی تاسیس شده در ضمن بودجه همین سال منظور و هر مؤسسه که هنوز تاسیس نشده است پس از تصویب مجلس شورای ملی از اول ۱۳۰۶ تاسیس و خرج آن از بابت بودجه ۱۳۰۶ پرداخت شود

اینک اضافهات بودجه وزارت معارف را که در چند جلسه کمیسیون مورد شور و دقت واقع گردیده بدر نظر گرفتن نکته فوق برای تصویب تقدیم مجلس شورای ملی مینماید.

ماده ۱ -- وزارت عالی مجاز است بودجه اضافی ۱۳۰۵ وزارت معارف را که مبلغ آن بالغ بر بیست و هشت هزار و پانصد و نود و سه تومان میباشد بر طبق صورت ضمیمه پرداخت نماید.

ماده دوم -- مجلس شورای ملی مبلغ ۱۴۲۵۹ تومان تتمه اعتبار ۱۳۰۴ وزارت معارف را که در جزء بودجه ۱۳۰۵ در حدود پرداختی استند ۱۳۰۴ پرداخت شده تصویب می نماید.

رئیس -- مذاکرات راجع به کلیات است. آقای فیروز آبادی

فیروز آبادی -- عرض کنم که امروز نمیدانستیم این لایحه مطرح میشود. شاید آقایان نمایندگان هم نمیدانستند که مطرح میشود. مطالعه نشده است اگر هم شده است سابق بوده و از نظرها محوشده است. اگر اجازه بدهند در جلسه بعد مطرح شود بهتر است.

رئیس -- آقای یاسائی

یاسائی -- غالب آقایان متذکر هستند که يك تعهداتی آقایان وزراء و هیئت دولت کرده اند و يك خرجهایی راجع به بودجه ۱۳۰۵ کرده اند و يك مؤسسات معارفی در ولایات ایجاد شده و محتاج به يك تصویب مجلس است و عجبالتأ هم يك چیزی حاضر نیست که در دستور بگذاریم. بنابراین بيمورد نیست که جزء دستور شود و آقایان هم حالا مطالعه میفرمایند.

بعضی از نمایندگان -- صحیح است.

رئیس -- آقای دادگر

دادگر -- موافقم

رئیس -- آقای بهمداد

بهمداد -- موافقم.

رئیس -- آقای آقاسید یعقوب

آقاسید یعقوب -- مخالفت من در اینجا با اصل لایحه نیست ولی يك چیزی در مقدمه آقای شیروانی مرقوم داشته اند (گرچه خودشان خبر کمیسیون بودجه هستند) نوشته اند که موفق نشدیم بودجه ۱۳۰۶ را بیآوریم. در اینجا تقصیر از کمیسیون نبوده بلکه تقصیر از دولت بوده است برای اینکه ما يك قانونی گذرانیم که قانون تشکیلات و وزارتخانهها به مجلس بیاید دولت نیآورده است و بودجهها را عقب انداخته است در صورتیکه هر روز کمیسیون تشکیل بوده و دولت را تعقیب می کرده است که لایحه تشکیلاتش را بیورد. لوابخش را بیورد و نیآورده است. ولی اینجا آقای شیروانی مرقوم فرموده اند که کمیسیون بودجه موفق نشد. کمیسیون بودجه موفق شد. دولت نمی آید. تشکیلاتش را نمی آورد. چکار کنیم؟ اکثریت همیشه سر دولت را گرفته هر چه در دست داریم که بودجه باید بگذرد و مملکت از بی تکلیفی خارج شود فایده ندارد وقتی دولت يك لایحه دارد فوراً یکی در پسه فقر از وزراء می آیند اینجا وقتی که گذشت میریختن توی وزارتخانه هاشان می نشینند. بنده سؤال کرده بمجلس بگویم. آقایان اکثریت بدولت فشار بیآورید که این کارهایی که در مجلس دارید چرا عقب کارها آن نمی آید چرا قانون تشکیلات را نمی آورید؟ ما نباید کاسه آتش گرمتر بشیم. این است که چون در مقدمه آن لایحه آقای شیروانی آنطور بیان کرده اند باید خودشان هم دفاع کنند از کمیسیون بودجه لان هم این را که عرض میکنم ابتدا گوش نموده اند که بنده میگویم ما چه دردی داریم

چرا قانون تشکیلات را نمی آورند؟ لان ده روز نموعد قانونی منقضی شده است نمی آورند ازس گوش فرائح ست گوش نمیدهند بحرفهای ما.

رئیس -- آقای عمادی.

عمادی -- عرض کنم بنده مخالفم فقط از نقطه نظر این بود...

بگنفر از نمایندگان -- مخالفید بعد از يك موفق خبر -- بنده آقای آقاسید یعقوب خودشان عضو کمیسیون هستند و مدتی است این خبر هم منتشر شده و البته مطالعه کرده اند يك کلمه بر نه بنده نسبت دادند که ابتدا از قلم بنده بیرون نیامده. استدعا میکنم مراجعه بفرمایند به خبر و بجهت نسبت بيك مأموری که از طرف خودشان معین شده چیزی نفرمایند. بنده مخصوصاً نوشتم که دولت موفق نشده است لواحق را بیورد و لا کمیسیون در نهایت جدیت کار کرده است دولت هم نه اینکه نگاه کرده بلکه موفق نشده است بودجه را تکمیل کند که ما عرض اینکه لایحه اضافهات را مجلس بیآوریم لایحه اساسی مملکت را بیآوریم و اساس ما در حقیقت در بودجه میآوریم بمجلس یکی اضافهات است از بابت ۱۳۰۵ که يك تعهداتی دولت کرده است که باید تصویب شود و یکی هم بودجه ۱۳۰۶ است و لان کمیسیون بودجه در نهایت سرعت دارد کار میکنند هر دو را هم در دست میگیرند و اعتراض آقا کان میگویم مورد نداشته

جمعی از نمایندگان -- مذاکرات کافی است

رئیس -- کافی است؟

(جمعی گفتند کافی است)

رئیس -- رأی میکنیم بشود در داد آقایانی که موافقت

در مواد شور شود قیام بفرمایند

(غالب قیام نمودند)

رئیس -- تصویب شد. ماده اول قرائت میشود

(این مضمون قرائت شد)

وزارت مالیه بجز است بودجه اضافی ۱۳۰۵ وزارت معارف را که مبلغ آن بر بیست و هشت هزار و پانصد و نود سه تومان می باشد بر طبق صورت ضمیمه پرداخت نماید

رئیس - آقای رفیع

حاج آقای رضا (رفیع) - بنده يك تذکری دارم بوزارت معارف که بعنوان مخالفت تذکر خودم را عرض میکنم : در این مسافرت بفرستادن بالاخره وقتی بخوابد رسیدیم مدارس آنجا را که خواستیم ملاحظه کنیم از طرف اعلی حضرت بهلوی رئیس دفتر شاهنشاهی مسأله مطرح شد برود در مدرسه شاگردان را امتحان کنند عرض اینک که شاگردان را امتحان کنند معاینه امتحان کرده و زوده فداء را گذاشتند و این معلم بخواند خود معلم نتوانست بخواند سر مقاله اش را داشتند بخواند نتوانست بخواند بنده خواستم تذکر بدهم و عرض کنم از این بوطائی که میآوردند برای مدارس تصویب میشود مخصوصاً يك توجهی و دقیق هم بفرمایند که در ولایات مخصوصاً در آن صفحات لازم است معلم خوب بفرستند که نتوانند شاگردان را تعلیم کنند . این تذکر را بنده لازم میدانم

معاون وزارت معارف - این تذکری را که نمائنده محترم فرمودند البته يك تذکره موقعی بوده است و باید هم همینطور بشود . وزارت معارف هم همین نظر را دارد و بر همه چیز تهیه معاینه خوب را مقدم میدانند و باید بدو تهیه معلم اقدام کند بعد شروع بتشکيلات مدارس کند . بهرحال در خرم آباد هم بیشتر توجه خواهد شد برای اینکه اقدامات معارفی در آنجا يك امر جدیدی است که دارد شروع میشود . در قسمتهای مختلفه مملکت اگر ملاحظه بفرمائید می بینید که وضعیت معارف خیلی رو به بهبودی است و ترقیات عمده دارد میکند و این امید واری هست که ترقیاتی که در نظر گرفته شده در آنجا هم وسائلش فراهم شود

رئیس - آقای مهدوی

مهدوی - عرض بنده گفته شد

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - عرضی را که بنده میخواهم بکنم هیچ مربوط بدوات نیست متوجه مجلس مقدس است و نمایندگان محترم ما يك وظایفی داریم که مکلف هستیم آن وظایف را انجام بدهیم و آن نظر کردن در بودجه مملکت و اقلام بودجه است . تصدیق بفرمائید از بعد از واسطه دوره چهارم ضمیمه دوره پنجم بنامه نهاده الساعه ماچشمه آن بودجه بنده چهار دیوار بود پنج دیوار بوده استش دیوار بوده همینطور تصویب کرده ایم و ما نماینده پیش وجدان خودمان يك حکمیتي داشته ایم . اگر این طور است نباید يك روز متشکل بشویم . يك اختیاراتی هم بوزارتخانه بدهیم خودمان برویم راحت بشیم البته وزارتخانه بهتر اینطور میدانند که تقلید در حالت در کارهای خودشان کرده باشند این بهتر نیست . البته بهتر است . يك اختیاراتی از مجلس میگیرند میروند از روی آن اختیارات هرطور خودشان صلاح و مقتضی بدانند میکنند . من نمیگویم آهه بد میکنند شاید هم خوب کردند شاید هم بد کردند ولیکن ما يك وظایفی داریم باید انجام بدهیم . ما نماینده چشمه آن بودجه به اینده ما نباید در اقلام بودجه نظری داشته باشیم ؟ کم کم بزرگدی دوره چهارم بدوره پنجم از روی دوره چهارم از روی دوره پنجم از روی سوابق راستی راستی این ترتیب ترتیب خوبی نیست . يك تصمیمی بگیرید يك تکلیفی برای آیند خودمان معین نمائیم . اگر حقیقه ما وکیل در توکلیم حق قانون گذاری به کمیسیون ها بدهید حق نوشتن بودجه و کرفتن و خرج کردن را هم بطور کلی (اگر هم می بینید چهار دیوار کم است پنج دیوارش کنید) بوزارتخانه بدهید خودتان تعطیل کنید کفایت میکند . در هر صورت بنده از این نقطه نظر مخالف هستم و میدانم این رویه که داریم پیش میرویم در این دوره

هم ما چشمه آن بودجه تفصیلی را نخواهد دید
مخیر - برای اینکه آن جمله اول اظهارات نمیشود محترم سابقه نشود بنده مجبورم يك تذکری بدهم که نظامنامه منوع کرده است اعتراض وکیل را بکنیم . البته خودشان هم تصدیق میفرمایند که این يك فلسفه هائی داشته است که وکلای حق اعتراض بفرمایند در عملیات خودشان نباید ما مراجع بودجه که فرمودند البته این فلسفه صحیحی است که بالاخره بودجه مملکتی و موفق صورت بودجه اساسی و قانون بخودش بگیرد که مفصلاً از تصویب مجلس گذشته باشد لیکن رویهمرفته اگر وضعیت مملکت و سرش را که بود است در نظر بگیرند همانطور که فرمودند در واسطه دوره چهارم و حالا که آنگاه آوردیم در دولت است و هیچ از روی هم مجلس وارد نیست . دوره چهارم تصدیق بفرمائید که فقط توانست بودجه در چهار دیواری از مجلس بگذراند و آنگاه آن چهار دیواری هم از مجلس گذشته بود . دوره پنجم توانست يك بودجه در کمیسیون بودجه مفصل شویم و هنوز خلاصه از تصویب مجلس شورای ملی بگذراند دوره ششم هم مخصوصاً کمیسیون بودجه در نظر گرفت که بالاخره بودجه تفصیلی را حتماً بفرستد . در این حال کمیسیون فعلی متوجه يك سلسله اصلاحات و همینطور بودجه تشکيلات مملکتی هست ما اگر نخواهیم همان بودجه هائی را که دولت نوشته است و آورده است بکمیسیون تا يك رأی در آنجا بگذرانیم و بوزارتخانه بفرستیم تصور میکنم چیزی بر معلومات آفرین اضافه شد . آن اصلاحاتی که در نظر دارندها بتوانیم اجرا کنیم کمیسیون بودجه در نهایت جدیت و سرعت عمل مشغول رسیدگی بجزء جزء تشکيلات وزارتخانهها است . مثلاً حساب ارزاق تا امروز سابقه نداشته است که مجلس بیاید نه بودجه اش و نه حسابش . کمیسیون بودجه سه ماه است که مشغول رسیدگی بحساب گذشته ارزاق است و در تهیه يك تشکيلات مناسبی برای آن میباشد و البته تصدیق بفرمائید که کمیسیون بودجه از همین مجلس و با

رأی همین آفرین انتخاب شده است و کسانی هم هستند که همین علاقه را که آقای کازرونی دارند که يك بودجه خوبی تهیه شود و مجلس نباید آهه در آنجا يك نکته دیگری را هم میخواستم به آقای کازرونی عرض کنم که اگر این رویه را ما اتخاذ کنیم و نسبت به لایحه که دارای يك ماده یا چند ماده است چند جلسه مجلس را میخواهیم معطل کنیم و پیشنهادات روی آهه کنیم و بالاخره بقدری کش بدهیم و طول بدهیم بفرستادن تمام شده معتقدیم که موفق نشویم بودجه تفصیلی از مجلس بگذرانیم . کمیسیون بودجه فعلاً در نظر گرفته است لایحه اضافی که دولت نسبت به بودجه ۱۳۰۵ تقدیم کرده است آنها را از تصویب مجلس شورای ملی بگذرانند و نسبت به لایحه اساسی برای تهیه بودجه ۱۳۰۶ بدست بیاید . درست است که دولت عین بودجه ۱۳۰۵ را بجای ۱۳۰۶ تقدیم مجلس کرده است ولی در عین حال هرگز نتواند هم يك تشکيلات اضافی دارد که این تشکيلات را بفرستد داده شده و باید ضمیمه بودجه ۱۳۰۵ بشود . مجلس بتوانیم بگذرانیم بودجه ۱۳۰۶ این لایحه اضافی را اگر آقای کازرونی وقتی بفرمایند و قدری شبها بخودشان زحمت بدهند و اقلامش را مطالعه کنند میدانند که يك چیزهای لازمی است . کمیسیون بودجه با نهایت دقت از اضافه حقوق و اضافه شغلهای بجهت جلوگیری کرده و آنچه در وزارتخانهها از نقطه نظر تشکيلات مملکتی لازم بوده است از قبیل تأسیسات معارف و تأسیسات فلاحتی و این قبیل تأسیسات مهمه کمیسیون بودجه موافقت کرده است و اغلب اضافه حقوقهائی که در جزء بودجه ها بوده است آنها را حذف کرده است که بالاخره برای آقای کازرونی از مجلس بگذرد و البته کمیسیون بودجه تمام همش مصروف زبان است که يك بودجه بسوزد مجلس که مورد ابراز نمائنده محترم واقع نشود و تصدیق بفرمائید که هر قدر تصویب این لایحه تاخیر شود بهمان نسبت ما از این مؤسسات جدیدی که در جزء این لایحه

اضافی است و بِنفع مملکت است استفاده نخواهیم کرد
جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - رأی گرفته میشود بماده اول آقایانیکه
مؤقتاً قیام فرمایند

(اغلب قیام نمودند)

رئیس - تصویب شد. ماده دوم.

(بشرح ذیل قرائت شد)

ماده دوم - مجلس شورای ملی مبلغ چهارده هزار
و دريست و پنجاه و نه تومان تقمه اعتبارات وزارت معارف
را که در جزو بودجه ۱۳۰۵ در حدود پرداختی اسفند
۱۳۰۶ پرداخت شده تصویب می نماید.

رئیس - آقای کازرونی

کازرونی - انسان اظهار بی اطلاعی بکنند عیب ندارد
بلکه هیچ اطلاع نداشتم که يك همچو لایحه امروز جزو
دستور میشود و اگر هم بوقت مطالعه کرده بشم بینهاده
لوح محفوظ است که در خاطر من باشد که بوقت لایحه
که وارد مجلس میشود بتوانم نظریات خودم را عرض
کنم.

رئیس - آقای آقا. راجع بماده دوم بفرمائید

کازرونی - بله. عرض میکنم چهارده هزار تومان
در ماده دوم نوشته شده و بنده باید رأی بدهم. اگر
رأی مثبت بدهم چطور بدهم؟ شاید خلاف صلاح باشد
اگر رأی منفي بدهم آن هم همینطور تکلیف من در این
جا چه چیز است؟ همینقدر بنده عرض میکنم که باین
ترتیب قانون گذراندن راستی راستی ذمه ما را از آن
وظایفی که داریم بری نمیکند.

مخبر - عرض میکنم مخصوصاً این ماده يك ماده ایست
که باید توضیح داده شود شاید اغلب آقایان درست
موضوع را ملتفت نباشند در آخر دوره پنجم چهارده هزار
بودجه اول ۱۳۰۵ را گذرانیدند در حدود پرداختی
اسفند هزار و سیصد و چهار وزارت مالیه اینجک يك

اشکالی کرده است که مقصود از پرداختی اسفند هزار و
سیصد و چهار همان مبلغی است که در اسفند هزار و
سیصد و چهار پرداخت شده است مثلاً بيك مستخدمی
ده تومان اضافه حقوق در اسفند هزار و سیصد و چهار
داده شده مقصود این بوده است که وزیرخانه خواسته است
ماهي ده تومان آن مستخدم در هزار و سیصد و پنج
اضافه داده شود وزارت مالیه اشکال کرده است که خیر
مقصود این است که در هزار و سیصد و پنج فقط دو تومان
از اول سال تا آخر سال باین مستخدم داده نشود و این
ازاد از نقطه نظر قانون محاسبات عمومی و تشکیلات
وزارت مالیه است و صحیح هم هست ولی در عین حال
وزارت مالیه قانع شده است و همان مبلغی را که مجلس
تصویب کرده است پرداخته و گفته است که برای توضیح
مسئله مجلس شورای ملی باید تصویب بکنند که این
پرداختها قانونی باشد یعنی از اول ۱۳۰۵ تا آخر برطبق
پرداختی اسفند هزار و سیصد و چهار وزارت مالیه چهارده
هزار تومان اضافه بر بودجه هزار و سیصد و چهار بوزارت
معارف پرداخته است بموجب تصویب مجلس شورای ملی
هم بوده است منتهی اینجک وزارت مالیه بيك اشکالی کرده
است که باید مجدداً بتصویب مجلس برسد و این بيك پول
جدید و پرداخت جدیدی نیست بيك چیزی است که مجلس
تصویب کرده و پرداخت هم شده و برای تکمیل آن قانون
ایجاد پیشنهاد شده است

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.

رئیس - رأی گرفته میشود بماده دوم آقایانیکه
قیام فرمایند

(اکثر برخاستند)

رئیس - تصویب شد. شور در کلیت است مخالفی
ندارد؟

آقا سید یعقوب - بنده مخالفم

رئیس - بفرمائید

آقا سید یعقوب - کر چه کرسیون بودجه آن نظری
را که میخواهم عرض کنم در مقدمه قانون نوشته است
ولی چون یک نفر از آقایان وزراء هستند اینرا عرض میکنم
با اینکه مکرر هم گفته شده است. آقایان وزراء: نه
از مجلس اجازه نداشته باشید تعهد نکنید و بيك تعهداتی
را که مجلس بشما اجازه نداده است اجرا نکنید. در
ماده اول بعضی تعهدات را وزارت معارف در هزار و
سیصد و پنج کرده است در سورتیکه اعتبارات از مجلس
گرفته نشده است. مکرر ما میگوئیم معنای مجلس
معنای نظارت در دخل و خرج این است که هر
خرچی شما دارید بیاورید و مطابق قانون از مجلس
بگذرید بعد بروید تعهد نمائید ولی وزراء پیش خود
میروند تعهد میکنند. بنده نمی خواهم بگویم این تعهد
برخلاف مصالح مملکت است بلکه عرض میکنم موافق صلاح
مملکت است لیکن: (ادخلو البیوت من ابوابها) آن
چیزی هم که مصلحت مملکت است باید بتصویب مجلس
شورای ملی برسد نه بیس مجلس شورای ملی حق انتخاب
دادن ملت برای چیست؟ برای این است که نمایندگان
ملت نظارت در خرج و تشکیلات و تعهدات داشته باشند
وزراء متأسفانه با عبارات دیگر نخواهم عرض کنم بقدری
مطلق لعنان شده اند در اینکه تعهداتی میکنند بعد
میآیند و از مجلس میگذرانند. این را که عرض میکنم
برای خاطر این است که وزراء بدانند باز بررسی هست
ولو ما نباشیم دوره هفتم خواهد آمد و کلاه آن بقدری
آتشین و تند هستند که روز بروز این وزراء را در تحت
محاکه در می آورند این است که حالا تذکر میدهم بوزراء
که تعهد بدون اجازه مجلس نکنند. این را در شور در
کلیات عرض کردم که وزراء این را در گوش خودشان
قرار بدهند و مطابق اجازه که از مجلس گذشته است
تشکیلاتشان را بدهند نه اینکه بدون اجازه مجلس
تشکیلاتی بدهند.

معاون وزارت معارف - در این لایحه دو قسمت

هست يك قسمت راجع بماده دوم است و آن مربوط است
بيكلیه مخارجی که سال گذشته مجلس شورای ملی تمام
آنها را تصویب کرده است و قطعاً مخارجی که مجلس
شورای ملی برای تشکیلات یکسال تصویب کرده است
عبایستی در بودجه مخارج سال دیگرش هم منظور شود
که داده شود و چیز تازه نیست ولی قسمت دیگرش که اعتبارات
میفرمایند چرا قبل از اینکه از مجلس شورای ملی اجازه
بگیرند وارد در این مخارج شده اند در اینجا رسنه
قبل بيك مذاکراتی بوده است که بيك تصویباتی ضرورت
دارد در این سال اضافه شود و همینطور در خود مجلس
شورای ملی هم از اوایل سال گذشته این مذاکرات بوده
منتهی تصویب لایحه بيك قدری طول کشیده و حالا هم
وقتی بی لایحه بی داده شود بین نظر است که بودجه
۱۳۰۶ مطابق همین لایحه تشکیلات خواهد شد البته
وقتی این لایحه تصویب شد برای ۱۳۰۶ آن نظریاتی
که حالا آقای آقا سید یعقوب فرمودند و خیلی نگران
هستند نه این خواهد شد و نه مخارج مطابق این لایحه
در بودجه ۱۳۰۶ مرتب خواهد شد

جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است

رئیس - رأی میگیریم بین در ماده دوم آقایانیکه
تصویب میکنند. و راق سفید میدهند

(اخذ و استخراج آراء بعمل آمده و نتیجه بطریق
ذیل حاصل گردید)

- ورقه سفید علامت قبول ۷۹ ورقه کیود علامت رد ۱
- اسامی موافقین: آقایان امیر حسین خن - افخمی - امام
- جمعه اهر - حاج میرزا حبیب الله امین - میرزا سید
- مهدی معتمد - زعیم - ملک ابرج یور تیمور - مدرس
- شیروان - ضابطائی دیبا - شیخ الاسلام ملابری - دکتر
- طاهری - نجومی - دکتر لقمان - امام جمعه شیراز -
- سلطان محمد خان عامری - یحیی خان زندگنه اعظمی -
- محمود رضا - شریعت زاده - اسفند یاری - فرمند - بدر
- نظام مافی - دادگر - احتشام زاده - دشتی - میرزا

سید علی - اوانس خان مساعد - خطیبی - ملک مدنی
 غلامحسین میرزا - میرزاهاشم آشتیانی - ثقة الاسلام بروجردی
 جلالی - دکتر رفیع امین - اسکندر خانب مقدم
 سهراب خان ساکینیان - جهانشاهی - دولتشاهی - حاج
 شیخ عبدالرحمن صالحی - زوآر - امیر اسدالله خان
 عامری - اعتبار - یاسائی - میرزا عبدالله خان وثوق
 مهدوی - دکتر مصدق - افشار - حائری زاده - میرممتاز
 میرزا حسن خن وثوق - مرتضی قلیخان بیات - خواجوی
 مفتی - میرزا عبدالعسی - نظامی - حیدری - بامداد -
 نگهبان - معظمی - وکیل طباطبائی - ایقوانی - ابراهیمی
 نابت - محمدولی میرزا - ذوالقدر - مخبر فرهمند - فهیمی
 آقازاده سبزواری - دیوان بیگی - بنی سلیمان -
 اسم مخالف - میرزا جواد خان امامی
 رئیس - عده حاضر ۹۲ با ۷۹ رأی تصویب شد .
 پیشنهاد ختم جلسه شده است .

جمعی از نمایندگان - صحیح است
 رئیس - آقای وزیر مالیه
 وزیر مالیه - خواستم تقاضا کنم که خبر کمیسیون
 بودجه راجع بمطالبات کپانی شنیدر جزو دستور شود
 چون موعدش منقضی میشود و باید تکلیفش در مجلس
 معلوم شود
 رئیس - دستور راعرض میکنم اگر تصویب فرمودید
 از همان قرار رفتار میشود . دستور : اولاً خبر کمیسیون
 بودجه راجع بکمپانی شنیدر ثانیاً خبر کمیسیون بودجه
 راجع بضافات بودجه صحبه ملکوتی . ثالثاً خبر کمیسیون
 محاسبات راجع باستخدام اتوموزر برای مضمعه مجلس
 رابعاً خبر کمیسیون بودجه راجع به سردار رشید . مخالفی
 ندارد ؟

(گفتند خیر)
 رئیس - جلسه آتیه پس فردا چهار قبل از ظهر

مجلس نیمساعت بعد از ظهر ختم شد

قانون

اجازت پرداخت تتمه اضافه حقوق مصوبه اعضاء و اجزای اداری مجلس از آغاز سال ۱۳۰۵

مصوبه ۲۰ فروردین ۱۳۰۶ شمسی

ماده واحده - مبلغ ده هزار و هفتصد و یکتومان تتمه اضافه حقوق مصوبه برای اعضاء و اجزای مجلس
 (علاوه بر اعتباری که اداره مخابرات در ضمن بودجه ۱۳۰۵ مصوبه ۲۹ دی ۱۳۰۴ داشته است) مطبق
 رتبه های مشخصه از آغاز سال ۱۳۰۵ منظور و تدبیر خواهد شد

تبصره - اسرار تقاعد اعضاء و مستخدمین اداری مجلس از ابتدای سال ۱۳۰۵ که آغاز اجرای قانون
 استخدام اداری مجلس است محسوب خواهد گردید .

این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه بیستم فروردین یکهزار و سیصد و شش شمسی بتصویب
 مجلس شورای ملی رسید
 حسین پیرنیا : رئیس مجلس شورای ملی

قانون

اعتبار بودجه سنه ۱۳۰۶ و سایر اعتبارات مربوطه بسنه مالی ۱۳۰۵ و وزارت عدلیه

مصوب ۲۰ فروردین ۱۳۰۶ شمسی

ماده اول - وزارت مالیه اجازه داده میشود حقوق اشخاصی را که در تاریخ الحلال (۱۳۰۵)
 تشکیلات وزارت عدلیه مشغول کار بوده اند اعم از مرکز و ولایات تا آخر اسفند ۱۳۰۵ بپردازد - مستخدمین
 مزبور از ابتدای ۱۳۰۶ تا موقعی که مجدداً بخدمت منصوب نشده اند منتظر خدمت وزارت عدلیه محسوب
 خواهند بود .

ماده دوم - وزارت مالیه اجازه داده میشود مطابق تشخیص وزارت عدلیه حقوق مستخدمین جدید
 آن وزارتخانه را که در بهمن یا اسفند ۱۳۰۵ استخدام شده اند از محل صرفه جوئیهای بودجه ۱۳۰۵ وزارت
 عدلیه بپردازد .

ماده سوم - وزارت عدلیه اجازه داده میشود در حدود اعتبارات وزارت عدلیه برای ۱۳۰۶ مبلغی را که در
 نتیجه حذف بعضی از مشاغل صرفه جوئی میشود بابت اضافه حقوق یا مشاغل جدید اعم از مرکز و ولایات بتشخیص
 وزارت عدلیه بپردازد

تبصره ۱ - حداقل حقوق قضات و صاحبمنصبان یار که پنجاه تومان و حداکثر رتبه مادون رئیس ومدعی العموم
 دیوان عالی تمیز چهارصد تومان خواهد بود

تبصره ۲ - وزارت عدلیه مکلف است برای توسعه تشکیلات عدلیه ولایات معادل چهارصد هزار تومان علاوه
 بر اعتبار ۱۳۰۵ وزارت عدلیه محلی تهیه و ببودجه ۱۳۰۶ آن وزارتخانه علاوه و پیشنهاد نماید

ماده ۴ - وزارت مالیه مجاز است از محل اضافه عایدات ۱۳۰۵ تمیزان یکصد هزار تومان برای
 ساختمان عمارتی جهت وزارت عدلیه و تهیه اثاثیه آن پرداخت نماید

صورت ضمیمه قانون بودجه اضافی سنه ۱۳۰۵ و زار معارف نسبت به بودجه ۱۳۰۴

شماره	شرح	مدت	مبلغ د قران	ملاحظات
۱	ضباط پرسنل	چهار ماه	۶۰۰	
۲	عضو تقش	"	۲۷۲۰	
۳	معاون اداره معارف	۳	۶۵۶۰	
۴	عضو معارف	"	۳۱۶۰	
۵	" "	۳	۱۴۸۰	
۶	ثبات اوقف مرکزی	"	۱۲۸۰	
۷	محاسب اول	"	۵۷۲۰	
۸	دفتر دار محاسبات	"	۳۱۶۰	
۹	محاسب	"	۱۹۶۰	
۱۰	متصدی دفتر اموال دولتی	"	۱۲۸۰	
۱۱	دفتر دار ملزومات	"	۱۶۸۰	
۱۲	ثبات	سه ماه	۹۶۰	
۱۳	مستخدمین جزو وزارتخانه پنج نفر	چهار ماه	۴۰۰۰	
۱۴	بقیه حقوق رئیس معارف آیلان	"	۸۰۰	
۱۵	" " " اصفهان	"	۱۲۰۰	
۱۶	" " " مازندران	"	۱۶۰۰	
۱۷	مشی و ثبات معارف بنادر جنوب	سه ماه	۶۰۰	
۱۸	مستخدم	"	۳۰۰	
۱۹	اعتبار تأسیس دارالتالیف و دارالترجمه	چهار ماه	۱۰۰۰۰	
۲۰	حقوق معنات مبتدی	"	۲۴۰۰	
۲۱	دفتر دار و معلم مدرسه بهلولی	"	۱۸۰۰	
۲۲	معلم مدرسه موزیک	"	۴۰۰	
۲۳	مستخدم مدرسه موزیک	"	۶۰۰	
۲۴	اعتبار تأسیس مدرسه ونک	سه ماه	۱۲۹۰	
۲۵	اعانه مدرسه زرتشتیان	چهار ماه	۴۰۰۰	
۲۶	بقیه حقوق مدیر جدید مدرسه شعاعه ۵۰ تومان			
	اضافه حقوق سه نفر عضو معارف شیراز هیجده			
	تومان کمک خرج مدرسه جهرد سی و دو تومان	سه ماه	۳۰۰۰	
۲۷	حقوق معلمین پنج و شش شیراز	"	۱۲۰۰	
۲۸	حقوق معلمین پنج و شش شیراز	"	۹۰۰	
۲۹	اعتبار تأسیس مدرسه بهبهان	"	۱۷۴۰	
۳۰	" " یکباب مدرسه طالش	"	۱۵۰۰	
۳۱	اعانه مدرسه دهگرد	"	۹۰۰	
۳۲	" " ندوشن یزد	"	۴۵۰	

ماده ۵ - وزارت مالیه مجاز است مبلغ هشت هزار و هشتاد و چهار تومان بابت تشکیلات جدید که در ۱۳۰۵ از محل اعتبار ذوات و از اعتبار تبصره مصوبه مجلس شورای ملی در ششماه اول سال پرداخته شده یا ممیزیاتی بابت حتمه شود و در ششماه آخر سال هم نیز باید پرداخته شود بوزارت عدلیه تأدیبه نماید .

تبصره - معادل سه هزار و پنجاه و چهار تومان حقوق چهار نفر مقررین وزارت عدلیه علاوه بر اعتبار فوق بوزارت خانه مزبور پرداخته خواهد شد

ماده ۶ - بوزارت مالیه اجازه داده میشود قروض وزارت عدلیه را بابت خرید ملزومات برای مرکز و ولایت و عدلیه مستخدمین جزء و تفاوت مخارج محبوسین و غیره که در ۱۳۰۴ و ۱۳۰۵ تعهد نموده بمبلغ دوازده هزار و بانصد و نود و دو تومان و سه قران و چهارصد دینار پرداخت نماید .

ماده ۷ - وزارت عدلیه مکلف است که بودجه مشروح خود را تا آخر خردادماه ۱۳۰۶ تهیه و به مجلس شورای ملی تقدیم نماید .

ماده ۸ - مقصود از اعتبارات مذکوره در ماده سوم مبلغ شصت و هشتاد هزار تومان است . این قانون که مشتمل بر هشت ماده است در جلسه ۲۰ فروردین ماه ۱۳۰۶ شمسی بمجلس شورای ملی رسید رئیس مجلس شورای ملی - حسین پیرنیا

قانون

بودجه اضافی سنه ۱۳۰۵ وزارت معارف

مصوب ۲۰ فروردین ۱۳۰۶ شمسی

ماده اول - وزارت مالیه مجاز است بودجه اضافی ۱۳۰۵ وزارت معارف را که مبلغ آن بالغ بر بیست و هشت هزار و بانصد و نود و سه تومان میباشد برطبق صورت ضمیمه پرداخت نماید .

ماده دوم - مجلس شورای ملی مبلغ ۱۴۲۵۹ تومان تتمه اعتبارات ۱۳۰۴ وزارت معارف را که در جزو بودجه ۱۳۰۵ در حدود پرداختی اسفند ۱۳۰۴ پرداخت شده تصویب مینماید .

این قانون که مشتمل بر دو ماده و یک صورت ضمیمه است در جلسه ۲۰ فروردین ماه ۱۳۰۶ شمسی بتصویب مجلس شورای ملی رسید . حسین پیرنیا : رئیس مجلس شورای ملی

